

ЖОВТЕНЬ 1977 OCTOBER

ЮНАК

ЮНАКИ! — ЮНАЧКИ!

Маєте нагоду до **ПЛАСТОВОГО ЗАРОБІТКУ**
Потребуєте фондів на добру справу?
Хочете купити таборовий виряд?
Хочете придбати книжки до пл. бібліотени?

Можете це здійснити **продаванням:**

1. **РИСУНКІВ** із няняної доби
"Во врем'я оно" (розмір 11×14 інчів)
2. **Українських перстенів** з пл. лілейною, тризубом, написами "ГОТУЙСЬ", СКОБ.

По ближчі інформації пишть:

О. KRAUS

2295 Portland Avenue,
Rochester, New York, 14617, U.S.A.

Згадайте, що читали це в "Юнану".

КУПУЙТЕ В НАС

ЯГІЖКИ

Олександра Баріяка, Львів, 1932;
ціна книжечки: \$2.50. Адреса:
Plast Publishing, 2150 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6S 1M8 Canada.

ПЛАСТОВА КРЕДИТІВКА в Торонті

на корисних умовах

- дає **ПОЗИКИ**
та
- **приймає ОЩАДНОСТІ.**
- Пластова Кредитівка міститься
у Пластовому Домі в Торонті.
- **Урядові години:**
вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.
Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
Phone: 769-9998
Пластунни і Пластунки в Торонті!
**СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
у Пластовій Кредитівці!**

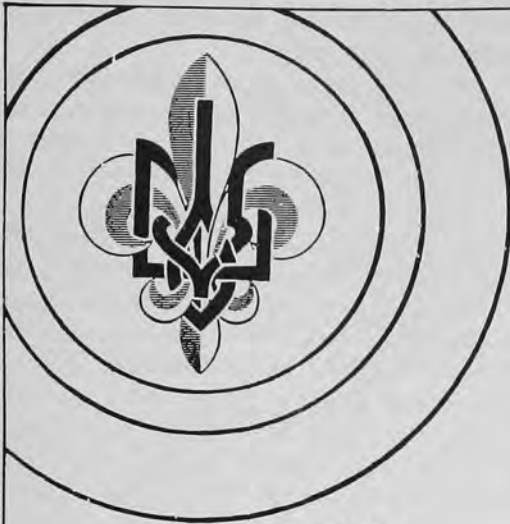
Ціна одного числа \$1.00

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada Tel.: (416) 769-7855

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada — Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave, Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.

Second class mail registration number 2185 ● Printed by Kiev Printers Ltd., 860 Richmond St. W., Toronto 3, Ont

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Булава.

Редагує колегія.
Головний редактор:
пл. сен. Ольга Кузьмович.

Члени редакційної колегії:
ст. пл. Уляна Близняк,
пл. сен. Тоня Горохович,
гетьм. вірл. Ксеня Одежинська,
ст. пл. Юрій Павлічно,
пл. сен. Олександр Юзенів.

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж спорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

ЗМІСТ

2	Мова — головна підойма культурного і політичного розвитку народу	Подруга Гребля
3	Важна доля української Лемківщини	О. Н.
	Перстень осени	М. Голод
4	Жовтень — місяць книжки	**
	У лісах Лемківщини	І. Дмитрин
6	Що читати? "Бумеранг" В. Мороза	А. Винницький
	"Стріл уночі" Б. Полянчи	Р. Ващун
	"Чота крилатих" Ю. Шкрумеляка	А. Винницький
8	Молоде перо: Нещаслива прогулянка Гуртка "Іскри"	Гурток "Іскри"
9	Журналістична діяльність юнацтва	**
10	Втрачений день	В. Сухомлинський
11	Новий пластовий коверт	Ю. Павлічно
	Європейська ідея в світлі поштової марки	Ю. Ямінський
13	Світ "крилатих слів"	Т. Г.
14	"Юнак" дякує за привітання з таборів	**
16	Чорний кінь Св. Августина (легенда фр. Канади)	**
17	Нові платівки: "Сини степів ч. 3", "Голідей ін Юкрейн", "Червона рута"	О. Кузишин
19	З природи і техніки	К. Одежинська
21	З природи: На зимові квартири	В. Пархоменко
	Сильветки на стіні	**
22	Хроніка	
24	Хрестинівка	В. Онишневич
25	Листування	
26	З таборового гумору	**
28	Датки на пресфонд і Замість квітів на могили	

● На обкладинці: Старші юначки з інструкторною закінчують будову бнами у таборі УПЮ-он "Думнами вернемось", Бобрівна, 1977. Фото: ст. пл. Роми Сохан.

● Ілюстратори цього числа: ст. пл. Нана Баранська, пл. сен. Т. Геврик, пл. сен. Дарія Даревич, малярка Олена Кульчицька, ст. пл. Люба Мазяр, ст. пл. Ксеня Одежинська, ст. пл. Віра Яцин.

ЮНАК

ЖОВТЕНЬ 1977 Ч. 10 (169) РІК XV

Інтернаціональне стандартно-серійне число,

0044-1384

Мова головна підойма культурного і політичного розвитку народу

Чужі мови, як доназав наглядно історичний досвід, не змогли і не зможуть дати Україні освіти і поступу.
(Степан Рудницький)

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

Ми довго не бачилися з учасниками мовних дискусій. Були в таборах, у мандрівках! Але ось зустрівшись, кожний привіз щось нового, що вичитав чи почув у розмовах! Роман прочитав велику статтю Степана Рудницького на тему "До основ українського націоналізму".

— Цікаво, дуже цікаво, — почав, коли ми зустрілися вперше по вакаціях у домівці, — проаналізував учений ролю мови у культурі, в політичному житті. Каже, що для нас, українців, для виплекання міцного національного почуття мова необхідна. Така наша дійсність. Мови в інших народів вже ніхто не ставить під сумнів. А нам доводиться ще й досі в розмовах з чужинцями переконувати, що наша мова не є діалектом ані московської, ані польської, що вона стара розвинена мова.

— Зрозуміло, чому наші сусіди хотіли б, щоб українська мова була одним з діалектів їхньої, але за сусідами тягнуть також французи, англійці, німці, навіть серби... Ох, як це злостить!.. — вибухнула Мирося.

— Подруго, чому воно так? Чому стільки непорозумінь, непоінформовання у народів у цій справі? — запитав Андрій.

— Та тому, що віками Україна не мала мови в уряді, війську, церкві, — поспішив пояснити Роман. — С. Рудницький каже, що коли наша мова не запанує повністю в усіх ділянках життя в Україні, сорокмільйоновий народ її буде масою, засудженою на культурну й економічну смерть, лежатиме, як та колода, і сплинуватиме поступ культури на сході Європи.

— І тому також, — поспішила Мирося, — що ми, українці, самі до справи мови в минулому і тепер не маємо пошани. Наша інтелігенція не прив'язувала і не прив'язує ваги до своєї рідної мови. Знаю з курсу про стару добу літератури, що в церкві була староболгарська мова, в літературі панувала довго незрозуміла книнжня, потім латина, польська, вкінці й російська, яка взяла нашу нижню мову й на її основі витворила свою літературну мову. Чи я правду

нажу, подруго?.. Коли ми поважно цікавилися своєю мовою, її культурою?..

Бачу, що мої молоді друзі справді поцінавались проблемами мови, повичитували досить. Радісно було мені, що й Оксана (пам'ятаєте її участь у дискусії на КВ з ч. 5 "Юнана" 1977) написала довшого листа. У ньому подала доповнення своїх думок щодо мови. Вона не боронить тих, які нехтують українською мовою, а тільки "болить" їй те, що хтось може відкидати від українців таких, які є українськими патріотами, але не мали змоги вивчити української мови. Треба Оксану знати, вона — приклад громадської активності і щодо плекання мови. Усі її бачать на кожній українській імпрезі (потрібно їй матеріялу до студентської радіо-програми), вона вчительна в рідній школі, виховниця у Пласті, активна в студентському житті, цікавиться культурою мови. Спонукою до написання листа було те, щоб читачі, крий Боже, не зрозуміли її висловів невластиво.

Підсумувавши сказане вгорі, висновки такі: тільки сильні й великі індивідуальності в нашому минулому розуміли проблеми мови і діяли для її піднесення (Франко, Леся Українка, Самійленко, Олесь, Старицький та інші, зокрема сучасні поети в Україні). Ви ж знаєте багато поезій на тему мови. Наша інтелігенція грішила проти мови. Знаю родину священика, який був піонером українізації церкви на Волині. Його дружина розмовляла ломаною українською мовою і лаяла нас, обурювалась, коли ми жартома наслідували її мову. Не без гріха, і то великого, наша теперішня освічена верства. Культурі мови треба присвячувати увагу. У нас катедри української мови і літератури до 1917 р. були тільки на університетах давньої Австрії. Тому й маємо оце нещасне недоцінювання своєї мови, цю непоінформованість чужинців про нашу мову. Теперішня молодь у діаспорі великою мірою вирішуватиме майбутнє її не тільки тут, але й частинно в Україні. Серед Вас, юних, мають знайтися сучасні Воробкевичі, Самійленки, що цінили мову, як дорогий діамант. Про це думайте! Будемо гурторити наступного разу.

СКОБ!

Подруга Гребля

ВАЖКА ДОЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛЕМКІВЩИНИ

Лемківщина це найдалі на захід висунена частина української землі в найнижчій вітці українських Карпат. Колись ці землі за княжих часів належали до київських князів, відтак частина цього терену дісталася в руки Польщі, а від половини XIV-го сторіччя Лемківщина підпадала трьом колонізаційним впливам словацько-німецьким, польсько-німецьким і українським. З першою світовою війною та після неї на Лемківщині переважила українська течія завдяки усвідомлюючій праці священників та учителів, а утиск поляків і виселювання свідомих українців ще більше збудили патріотичні почування лемків. Після відходу з Лемківщини поляків під час другої світової війни на Лемківщині буйно розвинулося культурно-освітнє життя. На ці землі переїхало багато свідомих українців після того, як Галичина опинилася під більшовицькою окупацією. Влітку 1944 року советські війська зайняли частину Лемківщини, і рік пізніше советсько-польський договір віддав полякам всю південну Лемківщину і устійнив обмін населення. Польща виселила насильно частину українців до східної Лемківщини, яка підпала СРСР, а решту до західної Польщі на терен колишньої східної Німеччини. Це насильне переселення здержувала якийсь час УПА, яка діяла на Лемківщині від 1944 до 1947 року, в рядах якої було багато лемків.

Саме цього року минає 30 років від часу цього насильного і жорстокого переселення лемків. Переселення відбувалося у варварський спосіб, — спалювали цілі села, церкви — архітектурні пам'ятки, а людей, які супротивлялися тому запроторювали в концентраційні табори. В тому часі багато людей, зокрема священників, учителів та інших інтелігентів помордовано у жадливий спосіб, про що продісталися на Захід точні інформації.

Тепер на місцях великих поселень українців, головно в Канаді та США, існують Об'єднання лемків, які постійно збирають факти про долю Лемківщини, видають книжки, календарі,

О. Кульчицька. Народна архітектура. Лінорит. 1938 р.

анали, часопис "Лемківські вісті" та довідни для інформації про цю частину України, що так важко потерпіла після другої світової війни.

На іншому місці в цьому числі "Юнака" подаємо вийняток зі споминів І. Дмитрика "У лісах Лемківщини", який розповідає про дружбу відділів УПА із населенням Лемківщини.

Людмила Зілінська

ПЕРСТЕНЬ ОСЕНИ

*Перстень осени
пиллом соняшним
позолочений,
листом багровим
закосичений,
літом бабиним
перетиканий,
чи ж для мене він
не призначений,
добре знаю я,
що наврочений
підніму його,
передивлюся,
та й у осінь я
перемінюся.*

М. Голод
вересень 1974.

*Місто розбіглося дорогами
поміж дерева кармінові,
кетягами калини напоєні нависли дні,
дощовий ритм
канканом парасоль розсипався:
осінь...*

10 жовтня 1974.

Місяць жовтень завжди у нас присвячений книжці, тобто популяризації книжок. Не забудьмо про це й цього року та відповідно використаємо цей місяць у наших юнацьких зайняттях.

Може зробимо в курені змаг читання книжок? А може хтось виготовить список тих цінних книжок, що їх прочитав в останньому році? А може виготуєте для пластової домівки декілька гасел — написів про вартість читання і книжки? Подбайте про збірку книжок серед знайомих, щоб доповнили станичну бібліотеку, або закупіть кілька нових книжок до неї?

Як бачите, є цілий ряд можливостей відзначити у жовтні місяць книжки. Розуміється ми думаємо тут про українську книжку в першу чергу!

Щоб улекшити вибір книжок, що їх треба прочитати у зв'язку з виконанням вимоги ч. 10 при складанні проби "Снобиного лету" на ступінь скоба-вірлиці, подаємо список таких книжок, які в першу чергу слід би прочитати:

Константина Малицьна: Легенди про Хиста; Борис Грінченко: Олеся, Соняшний промінь; Андрій Чайковський: За сестрою; Марко Вовчок: Маруся; Володимир Бандурак: Козацька дитина; Микола Погідний: Ілля Муромець; Іван Франко: Захар Беркут; Наталя Лівичьна-Холодна: Шлях Велетня; Леонід Мосендз: Засів, Останній пророк; Олесь Бердник: Окоцвіт; Панас Мирний: Морозенко; Іван Тобілевич: Суета; Михайло Коцюбинський: Маленький грішник, Харитя, Ялинна, П'ятизлотник, Тіні забутих предків; Василь Стефаник: Сини, Марія; Юра Шкрямеляк: Чота крилатих; Улас Самчук: Юність Василя Шеремети, Волинь; Юрій Тис: Рейд у невідоме; Степан Любомирський: Плем'я вовків; Леся Храплива: Вітер з України; Данко іВтер: Далені мандри; Богдан Чехут: Рідними плями; Ростислав Кедр: Лісові Чорти; Валентин Мороз: Твори, зокрема "Подарунок"; Вячеслав Чорновіл: Лихо з розуму.

ЯКІ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ ЧИТАЮТЬ ЮНАЧКИ?

Щоб дізнався, що з української літератури читають юначки, ми під час гутірки про українську пресу просили юначок на цьогорічній "Школі Булавних" написати анонімно, але щиро, що вони останньо читали із книжок, та які українські журнали вони читають і в якому ступені.

Із журналів розуміється на першому місці був "Юнак", а далі "Веселна" і "Готуйсь". Широко популярність має "Лис Микита", а всі майже подали, що читають або переглядають "Свободу" (щиро деякі подають, що читають оголо-

шення і "хто вмер"). Серед пластунок з терену Канади місце "Свободи" заступає "Новий Шлях".

З українських книжок, що їх останньо читали подали юначки: "Більмо", "Отаман воля", "Далені мандри", "Тигролови", "Гранітні обеліски", "Боа констріктор", "Микола Джеря", "Чотири шаблі". Одна признається, що розпочала трилогію Б. Лепкого "Мотря", інша подає "Велику гру", яку читала, бо мусіла прочитати, (така була вимога до юнацького вишколу).

УПА НА ЛЕМКІВЩИНІ

Від Редакції: Про книжку І. Дмитрика "У лісах Лемківщини" ми подавали інформації вже двічі на сторінках "Юнака" так, що напевно більшість читачів знає про неї. Тим разом даємо вийняток з неї, щоб відзначити, як звичайно у жовтні, дії Української Повстанської Армії. Цим разом хочемо показати нашій молоді, що УПА не лише вела боротьбу з ворогами, але її відділи провадили широку усвідомлюючу працю серед населення і вщеплювали почуття єдності усіх українців, незалежно від того звідкіля вони походили.

У ЛІСАХ ЛЕМКІВЩИНИ (уривок)

Іван Дмитрик

Вранці ми перейшли річку Сян і вступили на лемківську землю.

5 серпня наша чота розмістилася у Вільховій. По дорогах до села і в самому селі ми розставили сильні застави. Хлопці з місцевого куца порозводили нас по хатах на вечерю. Господарі привітно вітали нас і щиро гостили. По вечері ми ще довго гуторили з ними. Селяни

жалілися на польське розбишацтво. “Страшно і небезпечно вночі вийти на подвір’я” — казали вони. Ми радили їм організувати самооборону.

Згодом поважні розмови перейшли в співи стрілецьких і повстанських пісень, а далі в залицяння до дівчат. Дівчата були не від того, щоб до них позалицятися і пожартувати з ними, але, щоб не виклинати заздрости між ними — бувало й таке — ми старалися бути ввічливими супроти всіх, незалежно від їх вроди.

І в той час, коли ми весело сміялися по хатах, на заставах несподівано заграли наші кулемети. Перший відізався хрипливим голосом наш мадярський кулемет, за ним заторохотів дехтяр — відгомін від його серій був схожий на биття в барабани. Врешті відізався німецький МГ 42. Коли з нього стріляли, не було чути поодиноких пострілів, тільки один шум, немов гудів якийсь мотор. Тому більшовики й називали його “електрический”.

Ми побігли на заздалегідь призначені становища. Але до бою не дійшло. Наші відділи на заставах впоралися самі. Це більшовицькі парашутисти маршували з гори Грушка на Вільхову та попали у перехресний вогонь наших кулеметів. Майже усі загинули.

Вільхову покинули ми наступного дня і через Бахлаву попрямували через села Середнє і Бережниця Нижня до Березки, де розв’язали великий “лігеншафт”, роздавши селянам понад 80 штук худоби. З собою забрали лише кілька корів. З Березки ми пішли через села Журденка й Загочев’я до Середнього Великого. Тут ми перебули кілька днів.

Середнє Велике — це дійсно дуже велике село, що розкинулось широко серед гір над річкою Тарнавою. Його люди були свідомі й добре зорганізовані, а підпільна сітка діяла знаменито.

На Лемківщині, як і в Перемищині, ми вели виховну роботу. Деякі села були свідомі, але були й такі, що їх національне обличчя було невиразне. У таких селах ми починали нашу виховну роботу від молитви “Отче наш”, щоб селяни зрозуміли, що ми один і той самий народ. Тому що вони дуже дорожили своєю старою назвою “русин” чи “руснаки”, ми пояснювали, що це те саме, що українці. До речі, у нашій сотні були бойки, гуцули, подоляни, полтавці, чернігівці та інші, і тому нашу роз’яснювальну роботу ми провадили дуже успішно.

Все ж таки ставлення селян до УПА цілком змінилося лише тоді, коли вони побачили, що ми без вагання йдемо в бій в їх обороні перед німцями, поляками, мадярами та більшовицькими партизанами. Кожний з цих ворогів грабував

лемківські села з їх єдиного багатства — худоби. Відразу після нашого приходу на Лемківщину, селяни жалілися нам, що всякі банди грабують їм воли з полонин, позбавляючи їх основи їхнього господарства.

Немає сумніву, що, якби фронт затримався трохи довше перед Лемківщиною, ми винищили б усіх більшовицьких партизанів і парашутистів, бо в боротьбі з ними ми мали повну підтримку місцевого населення.

В Середньому Великому ми також скликали віче селян, на яке прийшло чимало втікачів з Галичини. Всі щиро вітали нас і обдаровували хто чим мав. Багато людей плакали, особливо, коли до них промовляв наш політвиховник Залізняк.

Після віча ми влаштували, як це майже увійшло у звичай, концерт. Треба знати, що в нашій сотні створився досить добрий хор. Його виступ і тут зробив враження. Хор мав широкий репертуар, бо в нашій сотні були стрільці з усіх частин України. Особливо багато було волиняків і полтавців, які були майстрами у співі. Наші пісні часто промовляли сильніше, ніж найпалкіші промови.

По концерті ми ще довго гуторили з людьми. Була чудова погода. Над селом стояла місячна серпнева ніч. Було видно, як удень.

Я ще довго після того, як проголошено нічну тишу, сидів під хатою, і слухаючи шуму річки Тарнави, дивився на вкриту місячним сяйвом гору Хрещату, що протягом найближчих трьох років стала тереном наших завзятих боїв. Тепер в її лісах ховалися більшовицькі партизани, хоч у Балигороді, Тісній та Команьчі стояли ще німецькі та мадярські війська.

Фронт затримався біля Перемишля на Сяні, і звідтіль нісся безперервний гук, що його дуже виразно було чути вночі.

Мої думки часто линули до батьків і сестри, яким тепер доля принесла всі страхоття фронту. З неспокоєм у серці я думав, як вони дають собі раду в цей важкий час. Тоді я ще не знав, що сестра пішла моїми слідами.

Іван Дмитрик

* * * *

Які в тебе очі, осене? —

Краплі калини.

Які в тебе вії, осене? —

Ключі журавлині.

Які в тебе коси, осене? —

Бабине літо.

Де твоє щастя, осене? —

В засіки розлито.

ЩО

ЧИТАТИ?

“БУМЕРАНГ”

Цього року ми вирішили їхати на “Золоту Булаву”.* Перед табором треба було виконати вимоги. Одна з вимог була написати про рух спротиву в Україні. Я прочитав трохи матеріалу, щоб про це написати. Я постановив більше дізнатися про Валентина Мороза і про інших дисидентів, ніж те, що більшість знає (що вони голодують і що їх б'ють у в'язницях). Я прочитав збірку есеїв Мороза “Бумеранг”.

У цій книжці є п'ять есеїв: “Репортаж із заповідника ім. Берії”, “Замість останнього слова”, “Серед снігів”, “Хроніка опору”, “Мойсей і Датан”.

“Репортаж із заповідника Берії” є Морозів перший есей. Він описує дуже добре і дуже докладно російський тоталітаризм. Мороз пише, що Сталін мав контроль над усім життям і через це викликав крижаний жах у народі за свого панування. Мороз описує не тільки російський тоталітаризм, але й кожний інший.

В есеї “Замість останнього слова”, який він написав якраз перед своїм другим арештом, Мороз пише советській владі, що коли вони його посадять за ґрати, буде більше шкоди їм, ніж йому, тому що він тоді буде знаним і багато інших будуть заохочені до спротиву його посвятою. Тим способом вони ділють більше палива до вогню спротиву.

В есеї “Серед снігів” Мороз говорить про особисту приналежність кожного до України як до своєї батьківщини до тої міри, що інші тебе вважають за фанатика, і це є “одержимість”. Мороз вияснює, що це значить, коли ти навіть знаєш, що ворог може тебе зовсім знищити, а все одно відстоюєш свої права. Тому Мороз гостро засуджує Івана Дзюбу за те, що він скапітулював перед ворожою владою.

В есеї “Хроніка опору” Мороз описує життя гуцулів і їхню боротьбу з режимом, щоб зберегти свою ідентичність. Він описує, як влада пробує знищити цю ідентичність нищенням іконостасів, церков, забиранням народніх одягів та інших родів народного мистецтва. Мороз каже, що влада ніколи не знищить спротиву гуцулів.

У 1969-му році “Літературна газета” помістила статтю Євдонії Лось (білоруської поетки). В якій вона відповідала на заяви мюнхенської радіостанції щодо її поезії. Лось їм відповіла, що існує “велика любов” у білорусів до росіян і що білоруська мова є тільки “діалектом” російської. Мороз написав їй у відповідь есей “Мойсей і Датан”, пояснюючи їй, що як хтось відлечеться своєї мови і народу, тоді він стає морально мертвим. Мороз не обвинувачує її сво-

їми словами, але її власними.

Мороз усі ці статті-есеї пише з гострою та гіркою іронією. Він дуже ясно подає свої думки різними прикладами й аналогіями, спеціально в есею “Замість останнього слова”.

У цій книжці також поміщені листи Мороза до різних важливих осіб, як також листи інших до важливих осіб в обороні Мороза. Зібрані також твори інших авторів, присвячені Морозові. Мені ця книжка дуже подобалася, і я її щиро рекомендую тим, що хочуть щось довідатися про цього одержимого борця проти большевицького режиму.

Андрій Винницький, Торонто

* “Золота Булава” — тип юнацьких таборів на території Канади.

“СТРІЛ УНОЧІ”

сенсаційна повість Б. Полянйча, В-во Конотоп, Філадельфія, 1974, стор. 107.

В українській літературі маємо дуже мало т. зв. “популярної” чи правильніше сенсаційної літератури, а та, що є — це головню твори письменників: Степана Любомирського та Богуслава Полянйча (псевдо; справжнє ім'я Лужницький). З повістю останнього власне й маємо до діла.

“Стріл уночі” — це повість про підпільну діяльність УВО (Української Військової Органі-

зації). Точніше, сюжет побудований на підставі відомого випадку в історії цієї організації, а саме зради Романа Барановського, провідного члена УВО, який став сексотом польської поліції, постачаючи їй інформації про діяльність УВО. Дія відбувається у фіктивному містечку Башта у Хорватії, але читач догадується, що мова справді про Львів (місто перейменовано з цензурних причин, особливо про це говорить передмова).

Герой повісти, Ромко Труцький, належить до частково розконспірованої сімки (гуртна, який складається із сімох людей) революційної організації. Йому припадає завдання вдавати провокатора і встановити зв'язки з поліцією, щоб довідатися від неї, хто доносить. Одночасно він старається звільнити свою сестру Стефу з поліційної тюрми, куди вона попала разом з іншими підпільниками. Як ціну викупу його сестри поліційний комісар Кремер вимагає від підпільників, що не буде атентатів ні подібних терористичних актів у місті в часі перебування там президента держави. Після успішного виконання свого завдання (оборони президента) комісар Кремер уважає, що його перенесуть до міністерства у столиці, а з тим його клопоти з "революцією" закінчаться. Але не так випало. Провокатор довідується про перемир'я і щоб його зірвати, намовляє члена організації виконати атентат на міністра військових справ. Так зменшивши авторитет Кремера, донощик ще й на нього доносить головному слідчому у справі атентату. Коли цей йому не вірить, провокатор мордує комісаря, знаючи, що слідча поліція вважатиме, що це діло підпільників. Ось тут справи починають швидко вияснюватися і повість наближується до кінця, якого я тут не виявлю.

Повість "Стріл уночі" коротка і написана легким, живим стилем. Хоча вона не грішить завеликою літературною вартістю, зате передає легкостравною формою дух 1920-39 років на західних землях України.

Ціна книжки 3.50 дол., її можна дістати в торонтських публічних бібліотеках.

Пл. розв. Роман Ващук

ЧОТА КРИЛАТИХ

Дивлячись на обкладинку книжки "Чота Крилатих" Юри Шкрумеляна, я думав, що це буде пригодничка повість, якої дія відбувається після другої світової війни. На обкладинці ж книжки нарисовані джети, у яких на хвостах є тризуб.

Зміст виявляється зовсім інакшим. Це повість про чоту Січових Стрільців, у якій кожний

стрілець має прізвище якогось птаха або звіра. Начальник цієї чоти називається хорунжий Василь Крук. Крук має наречену, Марту, яка має чародійну силу. Як довго він любить Марту, він не загине.

Ту "чоту крилатих" ні разу не переміг ворог, але кожного разу хтось із стрільців гине. Раз під час одної битви впало шістьох, але все одно ворог не міг їх побороити. Нарешті перемогла Січових Стрільців страшна пошесть-тиф.

Одного разу, коли чота Крука зайшла до села Веселого, Крук знайшов поміж руїнами пергамін, у якому він вичитав, де захований великий скарб. Він його здобуває.

По війні Крук з п'ятьма своїми хлопцями і зі своєю дружиною Мартою вирушають з батьківщини, щоб прославити Україну якимсь великим вчинком. Для цього їм потрібний знайдений скарб.

Двадцять літ пізніше виявилось, — при допомозі скарбу збудовано величезний літак — такий, що летить швидкістю 700 км на годину і може навіть плисти під водою. Цей літак рисувє на небі різні відозви про Україну. Всі, що це бачать, дуже захоплені і прославляють її великих вірних синів.

Ця повість є цікава, але часом я губився і мусів перечитувати текст вдруге, тому, що деякі речі не тримаються купи. Часом при описах битви я не знав, хто битву виграв.

Мені найбільше подобався той епізод у книжці, де автор описує крадіж скарбу. Злодій був викопав яму в могилі (бо скарб містився під стрілецькою могилою) і ліз в діру ногами вниз. Злодієва нога попала мертвому стрільцеві поміж коліна і злодій не міг її витягнути і з жаху помер.

Я рекомендую цю цікаву книжку читачам віком від дванадцяти років.

Юнан Андрій Винницький

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекурація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED
Realtor — Insurance Agent
527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404
2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555
4984 Dundas St. W. Etobicoke — Tel.: 236-2666
INSURANCE:
2336-A Bloor St. W. — Toronto — Tel. 763-5666

НЕЩАСЛИВА ПРОГУЛЯНКА ГУРТКА "ІСКРИ"

У Джерзі Ситі існує гурток юначок "Іскри". Завзяті юначки, охочі до праці, але завжди планують прогулянки. Їхні пляни не все щасливо виходять. "Іскри" чекають приємних забав, але Мати Природа інакше думає. Як плянували зимову прогулянку, то падав дощ, літня була відкликана через гураган, — коли поїхали на ковзани — лід розтопився і, як звичайно, вже від довгих літ — автобус, що нас везе на Свято Весни, ще ніколи не переїхав через міст. Нам видно, як "Джерзі Ситі" дереться під гору з шатрами, наплечниками, мішками до спання, та різними торбами, наладований харчами, щоб ми не вмерли з голоду.

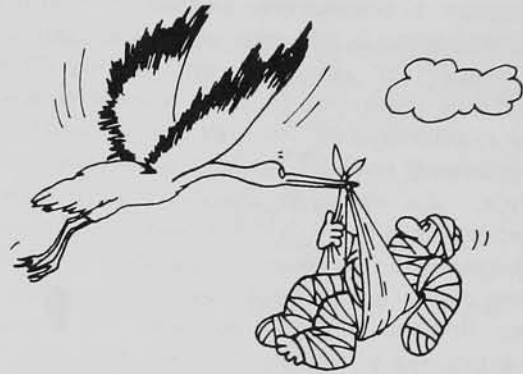
Одного разу заплянували прогулянку на круглі і теж мали свої несподіванки. Як нарешті приїхали, всі алеї були зайняті, всі м'ячі були лиш для великанів з довгезними пальцями. Черевини всі замалі й подерті. Змучені й голодні поїхали на "піцу", але там теж не були щасливі. Ми замовили найдорожчу й найбільшого розміру — всі думаючи, що кожна має багато грошей. Коли ж кельнерка принесла рахунок, всі дивилися одно на одну — як заплатити?.. Якось ми всі разом склалися, витягнувши кожний цент із наших діравих кишень. Повитягали навіть "щасливі" центи і їх подарували.

Наїджені виходимо, і всідаємо до авта по-

други Іці, дивимось, а бензини майже немає — одне колесо трошки спустилося і дощ зачинає падати. Мазани на правду мажуть, бо не було видно Божого світу. Але тому, що пластунка є все доброї гадки, ми всі пробували одна одну розвеселити. Заїхали під домівку на останках бензини раді, що наша пригода скінчилася. Того дня ми багато навчилися, але найважніший досвід це той, що на все треба бути приготованим, бо не знати, що може статися.

Гурток "Іскри", Джерзі Ситі
Із одноднівки "Свято Юрія", 1977 р.

УСМІХНІСЯ!

Переплутав.

Ваші заощадження складайте, а позички на всякі потреби беріть у фінансовій установі, що їй на ім'я:

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА "САМОПОМІЧ" У ДІТРОЙТІ

ТРИ БЮРА ДЛЯ ВАШИХ ПОСЛУГ

НА ЗАХОДІ МІСТА
7346 Michigan Avenue
At Tarnow

Detroit, Michigan 48210
Tel.: 841-2390

У ВОРРЕНІ
28792 Royan Road
Warren, Michigan 48092

In The King Plaza Just South of 12 Mile Rd.
Tel.: 573-7074

ГОЛОВНЕ БЮРО
11838 Jos. Campau Avenue
Hamtramck, Michigan 48212
Tel.: 891-4100

Щадіть — Позичайте — Обезпечуйтеся.

Журналістична діяльність юнацтва

Редакція "Юнака" з великою приємністю вітає кожну появу одноднівок, що їх пишуть та редагують юнаки й юначки з різних нагод у житті шкіл, куренів, гуртків чи таборів.

В останньому часі ми з радістю реєструємо, що одержали декілька таких одноднівок і всі вони показують вклад праці та бажання юнацтва виказати свою журналістичну діяльність.

Розуміється не всі вони однакові рівнем та змістом і знаннями мови — але в кожному є щось цікавого, важливого.

● Найкращі мовою — це журналики, що видають учні шкіл українознавства. Ми одержали один п. н. "Юні — тут, Юні там". Його видали учні 11-ої класи Школи Українознавства в Трентоні, під редакцією Всеволода Онишкевича. Поруч цікавої назви, журналік має політичні та культурні новинки, дещо новинок зі спорту і багато жартів, сплетень та інформацій про життя учнів цієї школи. Надіємося, що перше число це добрий початок і ми знову побачимо цей журналік.

● "Проблиски" — журнал Курсів Українознавства ім. Г. Сковороди в Торонті. Одноднівка вийшла для відзначення 25-річчя існування Курсів. Це з черги 14-те число журналіку виповнене цікавим матеріалом, що віддзеркалює життя й інтереси молоді, починаючи від передачі вражень Романа Винницького з зустрічі з Кир Йосипом Сліпим, читаючи з інтересом такі теми як Валентин Мороз, Мій улюблений герой, Улас

Самчук, Олесь Бердник, Лариса Кукрицька, Історія української Ошави-Іванівки, Українки-політв'язні, Наша демонстрація в Оттаві, Мова, Якою мовою, Ми і XXI сторіччя, Книжка (поезія), Про весну і ще дещо, Вербова гілка на столі, Верба, Мої предки, Про фільм "Марічка", Любителям природи, Несподівана лекція, Музика і я, 1976 — Рік жінки — по моєму, Ні зле, ні добре, кінчаючи на загадках, прощальному слові абсолюта на матуральній забаві, оголошеннях та сміховинках. Журнал естетично оформлений, ілюстрований, з гарною обкладинкою, сторінок 72. Виготовила журнал колегія під проводом ст. пл. Люби Комар — редакторки, у складі редакції з її 5 членів — 3 члени Пласту, а 2 — колишні члени Пласту. Читаючи "Проблиски", радісно від переконання, що в авторів статей живуть ідеї та інтереси здорової, ідейної молоді.

● Учасниці "Школи Булавних" — Міжкrajового Вишколу Провідниць Таборів УПЮ-ок видали цього року свою газетку п. н. "16 Героїнь на Куликівці". Тим разом назва зв'язана з табором, у якому мала кількість учасниць (усього лише 16).

Газетка написана, вибита та розмножена таки на самому таборі — тому технічно не вийшла так добре, як це можна зробити у кращих технічних умовах. Але вона на 100% діло учасниць, які її написали, оформили, зілюстрували й видали. Головним редактором була ст. пл. Марта Коломиєць а рисівником і помічницями Ліда Семущак, Адя Костко і Ліда Гвозда.

У змісті його багато тем з програми цього саме табору й переживань учасниць. Довідуємося з цієї одноднівки, що учасниці захоплені книжкою "Нездоланий дух", у якій поезії й вишивки українських жінок — політичних в'язнів у СРСР, у зв'язку з цим назвали свій табір "У дзвіниці мого серця" (вірш Ірини Сенік поміщений у книжці), усі вивчили цей вірш напам'ять, а одна із учасниць ст. пл. Марта Кушнір склала до нього мелодію (ноти подані у газетці).

У газетці находимо поруч інших тем таборової програми також куховарські приписи страв, що були випробовані на таборі. Вони можуть придатися юначкам чи юнакам на інших таборах, бо приписи враховують 20 осіб.

● Своім дбайливим та чепурним оформленням і змістом вибивається одноднівка видана з приводу Свята Юрія на Вовчій Тропі, 1977 р. Редактор її — ст. пл. Рома Сохан, молода журналістка, яка постійно дописує до "Свободи"

та закінчує вже студії журналістики. Мистецьке

Юначки приготують овочевий десерт на спільну вечерю з юнаками.

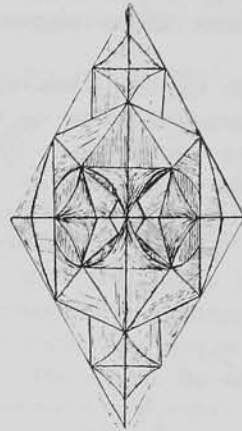
Вечір вороньби: "Мені воронька воронька..." Фото ст. пл. Рома Сохан, Гр.

оформлення одноймінки виконала ст. пл. Г. Рогожа. Ці обидві старші пластунки вже "фахівці" у своїй праці — то ж не диво, що показали свої вмінності в одноймінці, яку видали як співорганізаторки Свята Юрія з куреня УСП "Ті, що греблі рвуть". одноймінка містить (за винятком слова комендантки Свята Юрія пл. сен. Д. Горбачевської, та інформації про Свято і його організаторів) лише дописи юнацтва. Деякі з них дуже добрі та цікаві так, що помістимо їх у "Юнакові". Дописи до цієї одноймінки були частиною змагу на Святу Юрія, тому й не диво, що юнацтво старалося написати їх якнайкраще.

● Табір юнаків на Вовчій Тропі літом 1977 р. видав журнал п. н. "Громозвід", а зредагував його співробітник "Юнака" ст. пл. Юрій Яримко-

вич, член проводу цього табору. У журналі дописи юнаків, рисунки, жарти і загадки — все у веселому "тоні", характеристичному для юнаків. Треба відмітити, що редактор умів притягнути до співпраці в журналіку цілий ряд юнаків, учасників табору. Може дехто із них, закуштувавши журналістики, залишиться співробітником "Юнака"?

ТАБОРОВИЙ

ВІДГУК — П'К'77

● "Таборовий відгук" — одноймінка Табору УПЮ-ок "Цвіт України" на оселі "Писаний камінь", Клівленд, з гумористичними дописами, рисунками та різними загадками, сторінок — 14.

● "Ерік червоний" — одноймінка Табору УПЮ-ів "Путь варяг у греки" на оселі "Писаний камінь", Клівленд, виповнений гуморесками, "ломиголовками" та ілюстраціями, зрозумілими мабуть для самих учасників (бо пов'язані вони з таборовими подіями), стор. 14.

● "Золота булава" — одноймінка вишкільного табору для гурткових КПС, Канада. У ній дописи прозою і віршем в більшості про життя у таборі.

Усі одноймінки — це важливий і цікавий матеріал для виховників. Їх треба проаналізувати з учасниками таборів й на кадрі виховників.

- Книга — найкращий друг.
- Книга не знає ні кордонів, ні віків часу.
- Книга писана не чорнилом, а розумом.
- Книга провадить тебе по через весь світ.
- Той живе, не тужить, хто з книгою дружить.
- Будеш книгу читати, — будеш усе знати.

НОВИЙ ПЛАСТОВИЙ КОВЕРТ

З нагоди 13-го Крайового Пластового З'їзду в США, який відбувся на Союзівці 23-24 квітня ц. р., Пластове Філателістичне Бюро видало пропам'ятний коверт. На коверті видрукувано чорною барвою відзнаку З'їзду — проект ст. пл. Л. Мазяр: пластова лілея та коло, в яким 8 фігур тримаються за руки — єдність Пласту. Довкола кола напис "XIII Крайовий Пластовий З'їзд — 65-ліття Пласту". Рисунок 2" x 1½".

Видрукувано 500 малих ковертів "6¾". Друкував пл. сен. В. Корнага книжковим друком. Під час З'їзду офранковано 300 ковертів пластовими марками та перепечатано пластовим франкотипом із пластовою лілеєю. Першоднівок було 300.

Першоднівки (50 ц.), чисті коверти З'їзду (15 ц.) і старші пластові марки та коверти можна набути в Пластовім Філателістичнім Бюрі — адреса:

George I. Pawliczko,
217 St. Stanislaus Street,
Rochester, New York 14621,
U. S. A.

ЕВРОПЕЙСЬКА ІДЕЯ В СВІТЛІ ПОШТОВОЇ МАРКИ

Коли в 1959 р. відбулася "Конференція Європейських Поштових Урядів" (скорочення ЦЕПТ), ще ніхто не міг знати, що це буде початком нової філателістичної тематики, яка сьогодні здобула собі вже багато приятелів між колекціонерами не тільки в Європі, але також у численних країнах на інших континентах. ЦЕПТ від часу першого з'їзду залишилася постійною організацією. Вже рік після заснування цієї поштової організації, до якої належить 27 країн Європи (Андорра, Бельгія, Західня Німеччина, Данія, Фінляндія, Франція, Греція, Велика Британія, Ірландія, Ісландія, Італія, Югославія, Лихтенштайн, Люксембург, Мальта, Монако, Голландія, Норвегія, Австрія, Португалія, Сан Маріно,

Швеція, Швейцарія, Еспанія, Туреччина, Ватикан і Кипр), більшість з них випустила марки з написом "Європа" і таким чином хотіла виявити, що країни цього континенту творять єдність.

Почавши від 1960 р., ці країни щороку випускають одну марку або серію марок в наміренні ідеї з'єднаної Європи. Аж до року 1973 марки з написом "Європа" у всіх згаданих країнах появлялися з єдиним рисунком, який завжди виготовляв інший мистець. Між тими марками ми знаходимо постійно вияв ідеї європейської інтеграції народів. Часами ці рисунки були вже аж такі абстрактні, що не можна було пізнати, що мистець своїм рисунком хотів "сказати" — були там рисунки символічних квітів, ланцюгів, ключиків, будинків тощо. Щоб тими марками дати нову провідну ідею, конференція ЦЕПТ у 1972 р. вирішила, щоб від 1974 р. ці марки мали щороку лиш одну тематику. Так кожна країна має можливість у певній тематиці виявити своє власне я, а все разом знову творить більшу єдність — Європу. Від того часу марки з написом "Європа" дістали ще вищу популярність. Тематикою дотепер були: 1974 — скульптури, 1975 — малюнки, 1976 — народне мистецтво, а в цьому році — краєвиди європейських країн.

Ст. пл. Борис Ямінський

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖІ

Р. ГРИЦИНИ

Astro Travel Service

2204 BLOOR ST. WEST — TORONTO 9, ONTARIO
Telephone: 766-1117

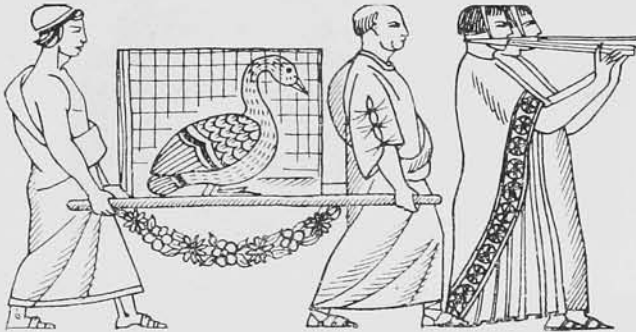
- Полагоджує всі справи у зв'язку із спроведженням рідні з України та інших країн Східної Європи.
- Продає квитки на всі літунські, корабельні та автобусові лінії світу.
- Нотаріально заверює всі потрібні документи.

СВІТ "КРИЛАТИХ" СЛІВ

Гуси Рим урятували. Здобувши Рим, галли ніяк не могли вдертися в Капітолій — римську фортецю на крутій горі. Вони отаборилися під горою, а їхній ватажок Бренн уважно розглядав гору, на якій стояв Капітолій. Він помітив, що з одного боку скелі була можливість вилізти нагору. Після півночі в п'ятні галлські вояки полізли на скелю.

Галли досягли вершини, обеззброїли варту. А римляни спокійно спали в Капітолії, навіть собаки нічого не чули: жаден не гавкнув. Проте, не спали священні птахи гуси, яких тримали при храмі богині Юнони. Почувши шумотання галлів, злопотіли крильми і голосно загелгали. Гусей римляни забули нагодувати, вони голодні не могли заспати. Крики гусей розбудили римських воїнів. Галли полетіли з гори у прірву, фортецю врятовано.

А на відзначення цієї події в Римі щороку в день нападу галлів на Капітолій носили по вулицях розп'ятого собаку і пишно вбраного білого гусака. Собаку покарали за те, що його предки не встерегли Капітолія, а клітку гусака прикрашували квітами з вдячності за вчинок його предків. Відтоді є прислів'я "**гуси Рим врятували**". Вживають його на означення якоїсь дрібнички, яка несподівано викликає серйозні наслідки.

Маратонський біг. Усі знають, що на Олімпіаді є змагання з бігу по дорогах на віддалі 42 кілометрів 195 метрів. Чому таке нерівне число?

Виникнення цього виду спорту пов'язане з історією. Маратон — це селище поблизу Атен, біля якого в 490 р. до н. е. висадилася 100-тисячна армія персів. Тільки жменька греків боронила своєї батьківщини, бо їх держава тоді була мала. Але перси були грабіжниками, а

греки — вправними вояками. Мільтіяд, грецький полководець, повів до Маратону тільки одинадцять тисяч воїнів. Перший ряд грецького війська вишикувався щільно зі щитами. Греки пішли перші в наступ швидким кроком. Перси, вражені несподіваним наскоком, відступили до моря, а греки вдарили на них з двох боків і перемогли.

Як тільки стало ясно, що перемагають греки, Мільтіяд післав до Атен гінця. Гонець пробіг віддалі від Маратону до Атен за кілька годин. Він прибіг на міську площу, закривавлений і вкритий порохом, і закричав:

— Радійте, ми перемогли!

На згадку про цю подію 1896 року в Атенах під час першої Олімпіади влаштували перше змагання — маратонський біг.

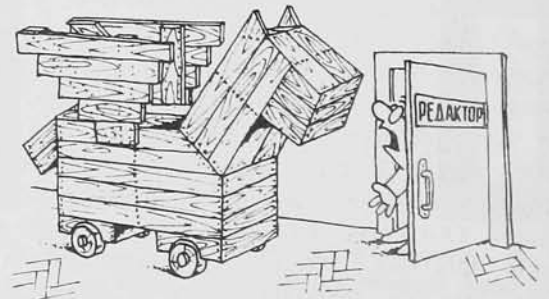
Цей біг настільки важкий, що в ньому можуть брати участь лише дуже добре вправлені спортсмени віком від 22 років.

Ляконічні вислови. Це короткі, чіткі висловлювання. Назва їх походить від давньогрецької області Ляконії, жителі якої жили дуже суворим способом — не знали розкошів і змалку готувалися до воєнних походів. Мова їх була проста і небагатослівна. А назва їхньої столиці Спарти дала початок вислову "спартанський спосіб життя".

Спартанське життя — тверде життя, яким спартанці виховували своїх дітей. Вони були безстрашними воїнами, відданими патріотами. Історики розповідають, що мати одного з воїнів, випроважаючи його на війну, подала щит і сказала: "**З ним або на ньому**", тобто повертайся переможцем або загинь у бою. Греки завжди виносили з поля бою поляглих на їхніх щитах. Цей вислів став крилатим у трохи зміненій формі: "Із щитом чи на щиті".

Т. Г.

УСМІХНИСЯ!

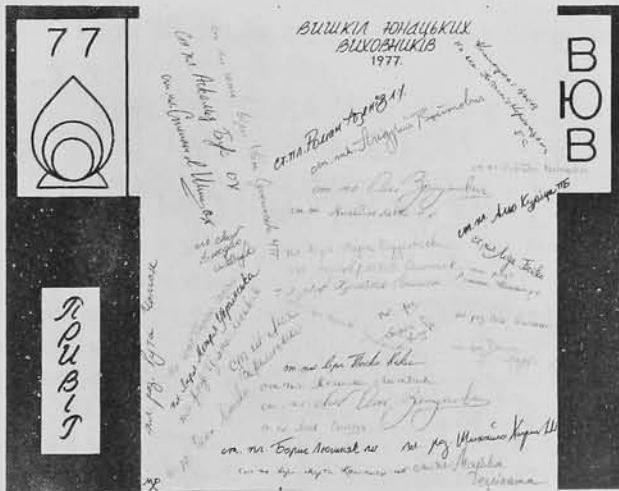
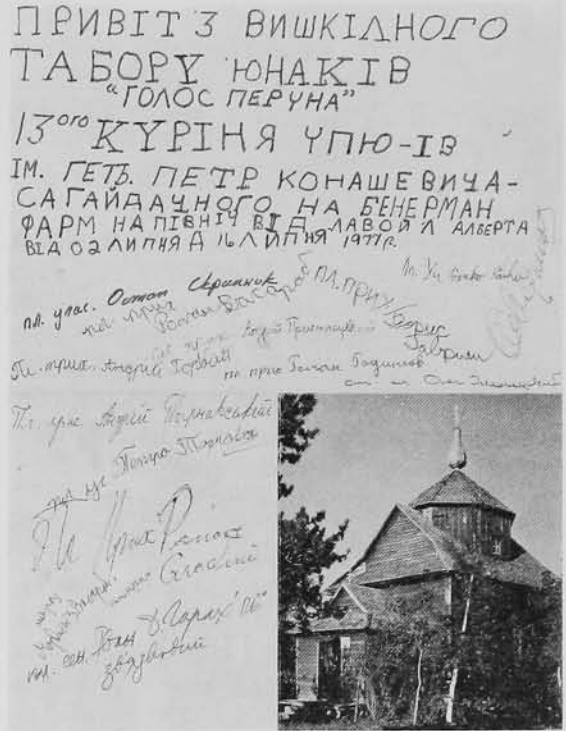
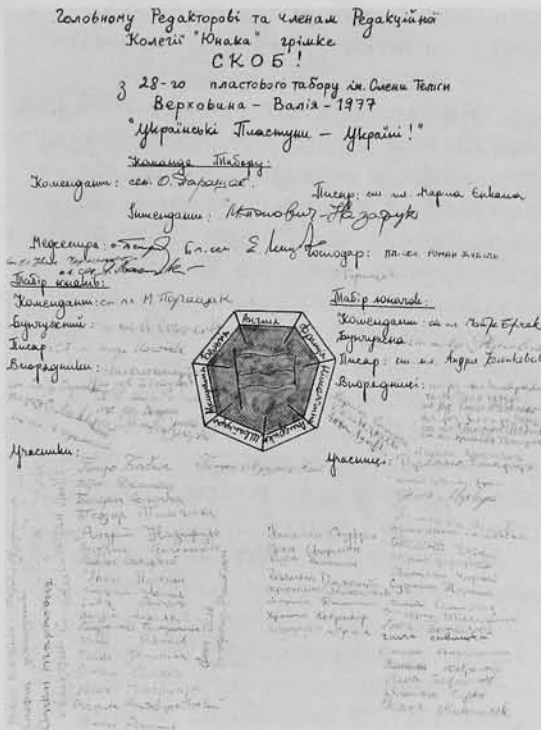

... Пегас чи троянський кінь?..

“ЮНАК” ДЯКУЄ ЗА ПРИВІТАННЯ З ТАБОРІВ

Квіти, риби й різні фантастичні візерунки на цьогорічних привітах з таборів. Радісно їх оглядати й з підписів та символіки їх довідуватись про дух і атмосферу в таборовому житті. Дякуємо за пам'ять! Сноб! Редакція і Адміністрація.

● “Громозвід” — табір УПЮ-ів на Вовчій тропі вітає малюнком “анатомії”, громозводу й підписами проводу й учасників.

● “Думками вернемось” — табір УПЮ-ок на Бобровці вітає карткою з підписами проводу.

● “Лісова школа” вітає естетичним оформленням картки з кольоровими написами і відзнакою табору та підписами проводу й учасників.

● Багатомовним малюнком на тлі серця і підписами проводу й учасниць вітає “Школа булавних”. Цього року працювала вона під гаслом з поезії Ірини сеник “У дзвіниці мого серця”.

● “Золота булава” — табір вишколу гурткових КПС, Канада, вітає гарним рисунком ватри й підписами всіх присутніх на вишколі.

● "Жито, пшениця і всяка пашниця" — табір УПЮ-ок на Новому Соколі вітає старанно виконаними малюнками колосків, маків і коників стрибунців та підписами проводу і учасниць.

● Малюнок трьох фантастичних сомів, хвиль і рослин та підписи проводу — це привіт з табору УПЮ "Сом Чорного моря" на оселі Бобрівка.

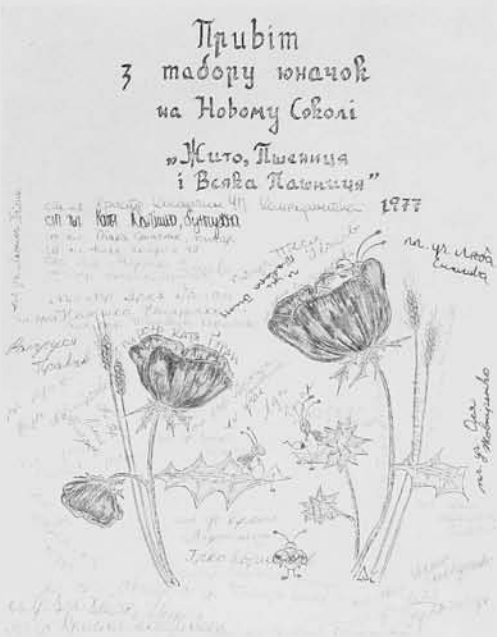
● Табір УПЮ "Будучі зорелети" біля Лос Анджелес вітає малюнком ракети, зірок і підписами проводу та учасників.

● 6-ох юнаків і юначка учасники мандрівки Самостійного Гуртка УПЮ-ів у Ст. Люїс вітають малюнком черепашки.

● 13-ий Курінь УПЮ-ів ім. Петра Коначевича-Сагайдачного в Едмонтоні прислав привіт зі своєї прогулянки на гарній картці "Ворожіння дівчат у купальську ніч", а також привіт зі свого табору на фермі в Бенерман, Алберта.

● 70-та Рада Орлиного Круга "Прерізнi а нашi свiтi" — поовід та 71 учасник привітали малюнком зоряного неба.

● "Українські пластуни — Україні!" — гасло 28-го Табору УПЮ ім. Олени Теліги, Британія 1977. Табір міжкrajовий — учасники з Британії, Франції, Німеччини, США, Швейцарії, Австралії та Бельгії. Малюнок українського прапору, а довкола назви країн і численні підписи усіх — з проводу й учасників.

● "Табір УПЮ-ок "Діти Матері Природи" на Зеленому Ярі вітають карткою з кольоровими підписами проводу й учасників.

● Вишкіл юнацьких виховників КПС — США вітає гарно оформленою карткою з підписами всіх — проводу й учасників.

Чорний кінь Св. Августина

Колись давно в селі св. Августина була тільки місія, а не було ще церкви. Власна церква була мрією священника, який мав релігійну опіку над громадою.

Священик мріяв про гарну церковцю з високою вежею і дзвіницею. Він уявляв собі, як мелодійний дзвін скликатиме громаду на відправи, шлюбні й христини, сповіщатиме всіх про смерть. До його мрій долучувалося бажання мати золото-білий престіл і кольорові вітражі.

Проте парафіяни не поділяли його мрій.

— Пощо нам великої церкви? — казали одні. — Вежі взагалі не треба! — казали інші. Незгода панувала серед громади. А там, де є незгода, там завжди можна побачити руку диявола.

Одного дня, роздумуючи над цим усім, отець заснув, і приснився йому сон.

— Франциску! — чув він голос з темноти. Панотець зі страху перехристився. Тоді пригадуючи собі, що в нього нічого нема на сумлінні, він перестав боятися. За кілька хвилин він знову почув голос.

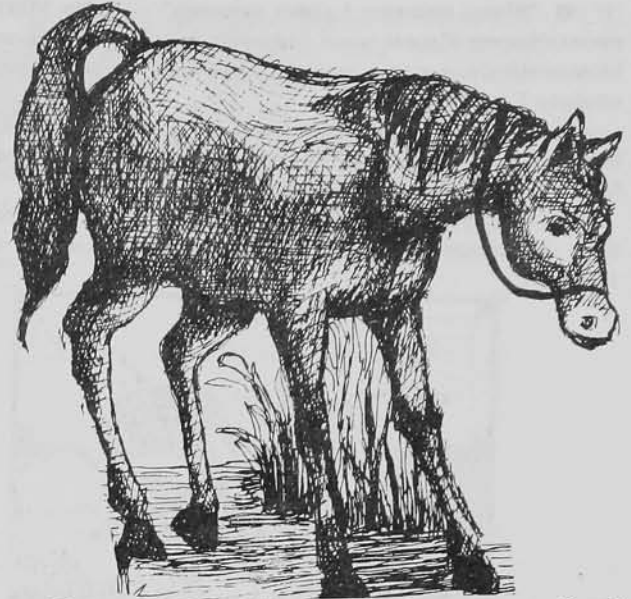
— Не бійся, Франциску! Я з храму Доброї опіки. Прийшла тобі допомогти. Завтра вранці біля дверей ти знайдеш чорного коня. Це диявол. Він з'явився, щоб розсварити громаду. Не бійся його. Уздечка на ньому освячено свяченою водою. Він не може заподіяти жадної шкоди, поки вона на нім. Мало цього, він буде тобі служити, бо сила його велика. Але не дозволяй нікому зняти з нього уздечку, бо буде біда.

Вранці було так, як сказав голос. Перед дверима стояв чудовий чорний кінь. В очах його жевріли огники, а передне копито копало землю. Коли ж отець зблизився, кінь не пробував тікати, але від дотику рук цілий трусився.

Новина про коня облетіла громаду, і люди поприходили подивитися. Всі були дуже здивовані появою коня.

— Берімся до роботи, — сказав панотець. — Оцей кінь допоможе нам постягати каміння під будову церкви. Ти, Жане, запряжи коня. Спробуємо, чи він такий сильний, як виглядає. Тільки будь обережний і не спускай його уздечку, бо він дістанеться на волю, ми вже його не ввіймаємо.

Кінь справді був дуже сильний. Він тяжко працював, тягаючи камені від ранку до ночі. Він взагалі не мучився, а Жан доглядав його і пам'ятав осторогу панотця.

Тяжка праця Жана і коня мала добрий вплив на громаду. Люди забули різниці своїх поглядів і взялися до роботи при будові церкви. Отець був з того дуже вдоволений. Щовечора він доглядав, щоб кінь спав у стайні з уздечкою.

Одного дня в полудне прибіг задиханий син Жана і закричав:

— Тату, ходіть швидко! Мала Елюїза впала на сходах, і мамі треба допомогти.

Жан закликав найближчого сусіда Нарциза і віддав йому під опіку коня, а сам побіг зажурений додому.

Вибір Жана не міг бути гіршим, бо Нарциз був всезнайком і ніколи нікого не слухав. Як Жан пригадав йому про уздечку на коні, він тільки засміявся.

— Що він знає про коні! Як я схочу зняти уздечку, то так і зроблю, і хай мене чорт побере, якщо я її не потраплю знову закласти.

Ціле пополудне Нарциз працював з конем. Під вечір вони тягнули камені попри потік і Нарциз звільнив уздечку, щоб кінь міг напитися води. Кінь проте не міг досягнути до потоку, бо уздечка не пускала. Тоді, ігнорюючи доручення Жана, Нарциз розщепив ремінець під шиєю коня і стягнув уздечку:

— Бах-бум-ба-бах! Вода в потоці вмить висохла, гаряче полум'я вибухло з рота коня. Земля розступилась, і кінь, віз і Нарциз запалися в глибину.

Робота не припинилась все ж таки. Вона добігала до кінця. Увесь камінь під будову був на місці, і незадовго мрія панотця здійснилася: церква св. Августина піднялася велично понад дахи хат у селі.

Легенди французької Канади

"СИНИ СТЕПІВ Ч. 3"

Недавно вийшла вже третя з черги платівка українського ансамблю з Канади "Сини степів". Це один з перших інструментально-вокальних ансамблів, які почали виконувати українську легку музику в модерному дусі. "Сини степів" виступали в багатьох місцевостях США й Канади, а в 1975 році виступили на українському фестивалі в Нью-Джерзі. Ансамбль складається з чотирьох виконавців: Ярослав Гудзьо — бас гітара, спів; Тарас Дідусь — акордіон, спів, Адріян Альботний — бас гітара, спів; Тіно Папа — бубни. Для накручення цієї третьої платівки "Сини степів" ще взяли собі до помічі Петра Марунчана (бубни), Петра Гуменного (мандоліна) і Романа Костика (спів). На цій платівці ансамбль виконує одинадцять пісень, з яких шість — народні мелодії. За це їм належиться похвала, бо багато теперішніх ансамблів не використовують українських народних мелодій, а вони ж гарні й надаються до різного й цікавого виконання.

І саме тут у виконанні пісень показується слабкість ансамблю "Сини степів". Більшість пісень не опрацьовані, а виконані одноманітно і нецікаво. Багато пісень, наприклад "Ой на ставі", "Позволь мені мати" і "Сиджу я край віконечка" задовгі й виконані без жадних цікавих інструментальних соль чи варіацій. Ансамбль просто відіграє мелодію від початку до кінця, виявляючи мало уяви і музичальності. Це не тільки відноситься до інструментації, а також до співу. Кожна пісня на платівці, без одного винятку, виконана так само щодо співу. Кожну пісню ансамбль співає в чотирочастинній гармонії, не зважаючи на те, чи пісня надається до такого виконання, чи ні. Крім того, в деяких піснях ("Не жонатий ходжу", "Не співайте мені", "Зачарована Десна") гармонізація неправильна. Через те навіть оригінальні композиції

ансамблю ("Не співайте мені" — слова Лесі Українки, музика Тараса Дідуса; "Без тебе, Олею" — слова народні, музика Тараса Дідуса; "В горах живе Марійка" — слова Р. Савійного, музика Ярослава Гудзя) тратять свій ефект, хоч з іншим виконанням вони могли б бути досить цікаві. Найцікавіша мелодія — це прелюдія, яку написав Ярослав Гудзьо, але й вона штучно і не гладко входить у пісню "Зачарована Десна". Найцікавіше і музичально грає Ярослав Гудзьо, гітарист, який добре вив'язувався на платівці ансамблю "Зоря" і вже написав багато своїх пісень українською й англійською мовами. Проте і його спроби не такі успішні, бо решта інструменталістів менше заавансовані.

З цієї платівки видно, що за час свого існування ансамбль "Сини степів" зробив досить малий поступ щодо музичного удосконалення свого репертуару. Тепер, коли ввесь час появляються нові ансамблі легкої музики, які намагаються перевершити тих, які вже довше існували, "Сини степів" повинні на це звернути більшу увагу.

"ГАЛІДЕЙ ІН ЮКРЕЙН"

Недавно появилась платівка українського вокального ансамблю "Водограй" з Монреалю, якому супроводить інструментальний ансамбль "Юкіс", також з Монреалю. Ансамбль виконує здебільша знані українські пісні й мелодії, як також декілька новіших пісень. У склад вокального ансамблю входять: Ганя Паньків, Ірина Митко, Галина Гарматюк і Ліда Шевчук. Чоловічі вокальні партії виконує Богдан Ходан. У склад інструментального ансамблю "Юкіс" входять: Микола Петровський — скрипка, Віктор Киричок — акордіон, Богдан Ходан — бас і електрична гітара, Моріс Митко — бубни, Берндт Кандут — акустична гітара, Ганя Паньків — акустична гітара.

Свій репертуар ансамбль виконує цілком задовільно: голоси добре співпрацюють і переплі-

таються з інструментами, і самі пісні ритмічно й чітко виконані. Зате ансамблеві бракує оригінальності: пісні опрацьовані надто стандартно. Якби хоч репертуар був новий і незнаний, це б не так вражало. Але слухаючи платівку, завжди хочеться почути щось нове чи в репертуарі, чи в гармонізації, і цього власне бракує. Зате ансамбль виконує свій репертуар бадьоро, із запалом і цим притягає слухача.

В загальному дівочий квартет "Водограй" співає приємно і гармонійно. Ансамбль гарно звучить у пісні "Самотність" — журлива і настроя баяда. У пісні "Карі очі" голоси особливо добре переплітаються з інструментами. Зате в піснях "Берізка", "Ой джигуне, джигуне" і "Водограй" дівчата помітно детонують. У піснях "Берізка" і "Водограй" це можна пояснити хіба тим, що інструментальна допомога мінімальна. Вокальні партії Богдана Ходана не ефектовні. ("Дівчино молоденька", "В'язанка"). Його голос різкий, бракує йому барви, і він також деколи детонує.

Інструментальний ансамбль добре підходить дівчатам і складом, і стилем, але, як пілкреслено вище, йому бракує оригінального виконання і цікавої інструментації. Як солісти інструменталісти виділяються Микола Петровський — скрипаль і Віктор Киричок — акордіоніст. Богдан Ходан на басі часто помиляється, хоч грає зовсім прості партії. Особливо різить його гра в піснях "Гори, гори" і у "В'язанці". Але здебільша його заглушує решта ансамблю.

Своїм бадьорим і темпераментним виконанням репертуару ансамбль "Водограй" і оркестра "Юкіс" повинні подобатись широкій публіці.

ЧЕРВОНА РУТА

Слідами за першими популярними українськими ансамблями "Сини степів" і "Рушничок" появилось багато нових ансамблів, які також взяли собі за мету популяризувати українську музику, головню серед молоді.

Цитую з першої платівки ансамблю "Червона рута" — "Ансамбль Червона рута взяв собі за мету поширювати улюблену українську пісню в популярнім модернім дусі. Ансамбль присвятив багато часу, щоб виробити свій власний оригінальний стиль, в якому він має можливість виконувати різну музику, чи то гарячого гопана, жартівливу коломийку, чи любовну баяду". За це "Червоній руті" та всім іншим українським ансамблям належить признання, бо наша молодь має нагоду пізнати, полюбити і танцювати до звуків української музики.

Інструментально ансамбль "Червона рута" звучить добре, а деякі пісні виконані навіть ду-

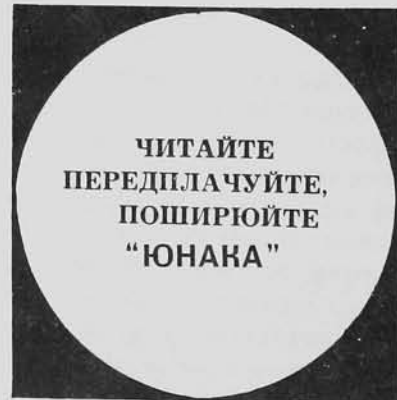

же добре, як наприклад "На долині туман" і "Ярема". Поодинокі інструменталісти вміло переплітають свої супроводи, деколи трубка з саксофоном, деколи акордіон, а деколи всі три разом. Майже в кожній пісні є варіації на головну мелодію і є досить імпровізації.

Слабкість ансамблю "Червона рута" — це спів. Ані співак, ані співачка не мають відповідних голосів, а співак ще до того пробує добути штучне вібрато, і це не добре звучить. У деяких піснях, мабуть свідомо, ансамбль приховує спів довгими інструментальними інтерлюдями. Зате деякі ліричні пісні, де треба ніжно виспівати мелодію ("Хтось розсипав троянди", "Лісова пісня"), голосово не мають того самого ефекту. Найкраще виходять швидкі, жартівливі пісні, бо в них спів не виділяється так, як інструменти (наприклад: "Ярема", "Чорні очна, як терен", "Коломийка").

Якщо ансамбль "Червона рута" буде далі розвивати свої інструментальні здібності, то це їм вийде на користь, але, на мою думку, вони також повинні дбати про краще голосове виконання, бо ансамбль має всі дані, щоб стати одним з кращих сучасних ансамблів в Америці.

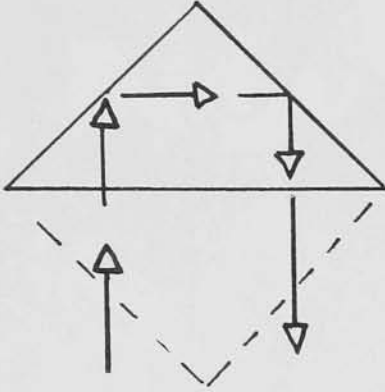
Ст. пл. Олесь Кузишин

ДАЛЕКОВИД

Далековид збудований на принципі призми. Призма — це навалок прозорого кришталу специфічної форми. Та форма найважливіша.

Уяви собі кубик скла, перерізаного поперек. Верх і низ мають кути 90° . Це звичайні призми

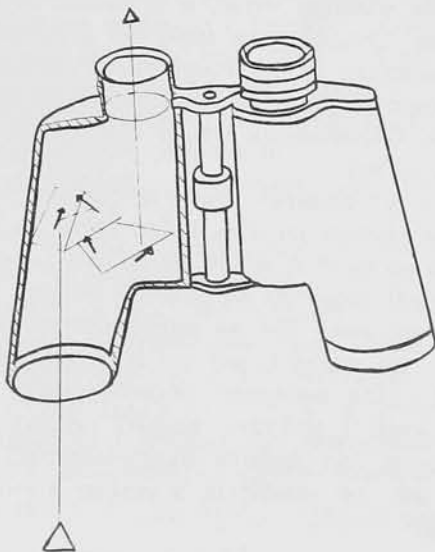

(рис. 1). Коли світло входить знизу, воно відбивається на кутах, а низом знов виходить.

Кожен бін далековиду має дві такі призми, які відбивають те, на що ти дивишся. Призми теж мають ту прикмету, що можуть розділити ті дві сочки (які є спереду) відносно дальше, ніж розділяють очі — це стереоскопічний ефект. Глядач тепер може ліпше оцінити віддалі того, на що він дивиться.

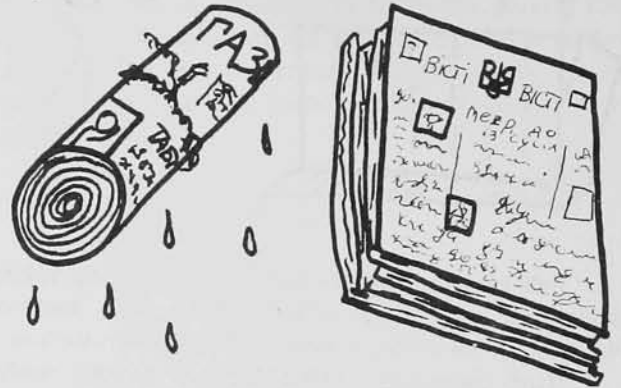
Під кожним іншим оглядом далековид — це два телескопи злучені разом, один біля одного, і їх одночасно котролюється.

Між двома частинами далековиду є шрубка, яка наставляє віддаль між ними. Глядач му- сить це собі добре наставити, щоб бачити одно коло через далековид — докладають так, як очі бачать.

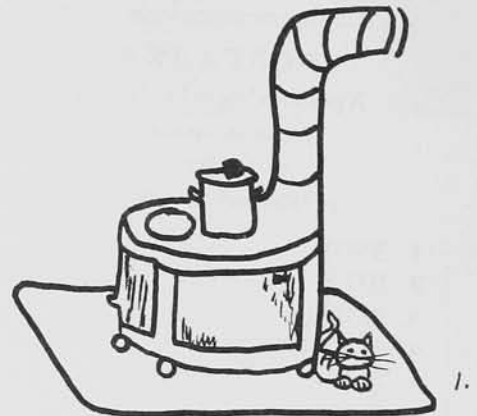

ПАЛИВО З ГАЗЕТИ

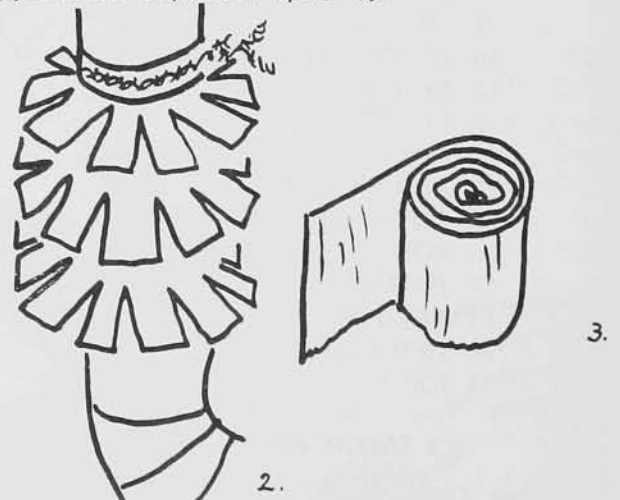
Газету звиніть у круглі "колоди", зв'яжіть посередині і замочіть у воді, аж папір набрякне. Поставте їх сушитися біля печі до огрівання. Раз вони висохнуть, будуть добре і довго горіти.

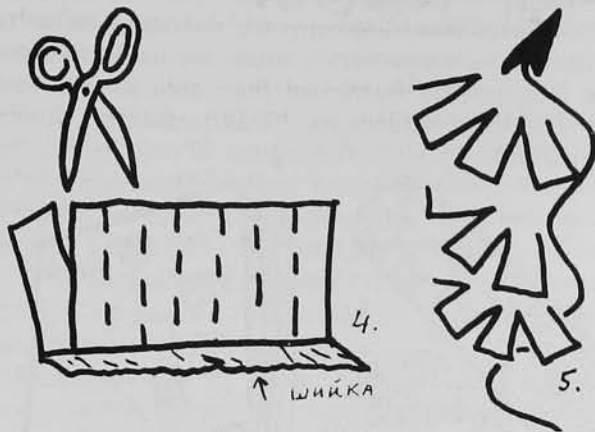
Тепер під час кризи — браку енергії ми повинні зберігати її, де тільки можна. Ось, наприклад, у печі з довгою трубою багато тепла марнується (рис. 1).

Можна зберегти хоч троха тепла такими нерухомими вітряками (рис. 2).

Найкраще ці вітряки робити з алюмінію. Цей металевий звичайно дешевий і легко ним користуватися (рис. 3).

Раз алюміній порізаний (рис. 4), його треба дритиком за шийку добре прикрутити, лишаючи відступ між вітрянами на 5-6 сантиметрів.

Щоб затримати якнайбільше тепла, треба вважати, щоб вітряни були правильно розміщені (рис. 5).

Подала ст. пл. Н. Одежинська

РОЗГАДКА

Хрестиківки із Школи
Українознавства
в Трентоні
з "Юнака" ч. 8-9 ц.р.

1. КИЙ
2. ЩЕК
3. ХОРИВ
4. АСКОЛЬД
5. ДИР
6. ОЛЕГ
7. ІГОР
8. ОЛЬГА
9. СВЯТОСЛАВ
10. ВОЛОДИМИР (Великий)
11. ЯРОСЛАВ
12. ВСЕВОЛОД
13. (ВОЛОДИМИР) МОНОМАХ
14. ВОЛОДИМИРКО
15. (ЯРОСЛАВ) ОСЬМОМИСЛ
16. РОМАН (МСТИСЛАВИЧ)
17. ДАНИЛО
18. АНДРІЙ (син ЮРІЯ)
19. ЛЕВ (син ЮРІЯ)
20. ЮРІЙ (другий)

З ТАБОРОВОГО ГУМОРУ

При столі на таборі батько присівся біля сина, коли він їв суп. Небо захмарилось і батько з привички сказав:

— Виглядає на дощ.

— Так і смакує, — відповів новак.

ОЧІ

Пішла я скаржитись до долі, що не дала мені очей, яких треба.

Доля взяла собі скаргу до серця й завела мене до великої купи очей.

— Вибирати мусиш сама, — всміхнулась до мене й пішла своє робити.

Чудово. В такій великій купі я легко найду очі, які були б ліпші від моїх.

Першими попали мені в руки очі риби. Вони не бачать смутку, живуть в тумані, і коли помітять щось рухливе, кидаються, щоб проковтнути. Придались би мені, я досі не навчилась кидатись.

Коло риб'ячих лежали очі коня. У них зіниці пологі, кінь помітить ворога і на далеку віддаль. Придались би й такі. Але очі птаха знов на кольори чуткі, а я часом не добачаю веселих. Сподобались мені очі в ката. Для мене перестала б ніч існувати, я продовжила б собі короткі дні. Очі бджоли мене зовсім полонили. Сприймають тільки квіти, й до того минають зів'ялі.

Як тут рішити? Жити як риба в тумані, чи бачити ворогів як кінь і без пана не сміти кинутись на них? А може, шукати пташиними очима запалі зернятка на землі і, як лис, тихо крастися ночами? Чи як заньопотана бджола не знати, що пахнуть всі квіти, навіть зів'ялі?

Я стала вибирати з-поміж очей, перебираючи в купі, і все-таки врешті подякувала долі. Вирішила, що досить буде мені моїх. Добре мати очі, які найбільш з усього вміють бачити людей.

"З пташиного словника"

НА ЗИМОВІ КВАРТИРИ

Пізня осінь. Все частіше вночі на землю спадають листобійні приморозки. Вранці довго клубочаться молочні тумани. Холодне земля, холодне вода. Тварини й рослини готуються зустріти зиму. Осінь — час великих переселень.

Вдень і вночі по одвічних второваних дорогах мчать на південь зграї перелітних птахів.

Збираються в дорогу і перелітні звірки. Коли стає холодно і зникають комахи, так само як і птахи, вирушають у вирій кажани. Проте необов'язково переселятися на зиму в далекі краї. Деякі наші мешканці просто змінюють восени свої адреси. Здається, ще зовсім недавно у мілких водоймищах плавало безліч невеликих земноводних тварин — тритонів. А тепер вони залишили рідну стихію і сховалися в мох під опале листя або у невеликі земляні нірки. Хто не бачив влітку водомірок — комах, що швидко бігають на довгих ніжках по поверхні озер, ставків, річок? Тепер вони теж переселилися на сушу.

Залишили мілкі болітця жаби. Тисячами ідуть вони на зимівлю у глибокі ставки і озера. Цікаво, що під час такого переселення жабам нерідко доводиться перетинати шосе. За ніч, буває, сотні цих мандрівників попадають під колеса автомашин.

До глибоких зимувальних ям збирається риба.

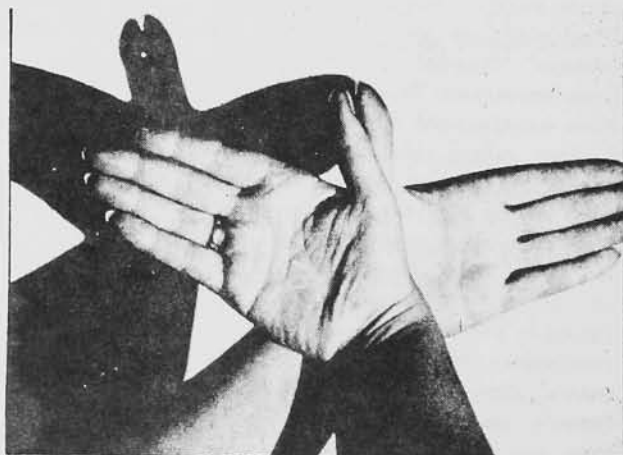
А в лісі тепер вирує своє життя. Він наповнений шарудінням опалого листя, шурхотом чийхось кроків. Неспокійно тут полохливому зайцю, і звірок тимчасово міняє адресу, — перебирається на ріллю, озимину.

Усяк по-своєму готується в природі до зими і шукає притулку від наступаючих холодів. А подихи півночі дедалі відчутніші.

В. Пархоменко "Серед рідної природи"

Сильветки на стіні

Робити на стіні сильветки руками — це гра стара, як світ. Але коли приходиться часом лежати з простудою в ліжку, коли вже надокучить читання чи телевизор, може й Вам прийде охота погратися "по-давньому"? Ось на цей випадок подаємо вам три різні можливості.

СВЯТО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В БАЛТІМОРІ

Рік-річно українська громада в Балтіморі вшановує пам'ять Тараса Шевченка святковим концертом, і ми — пластова молодь завжди беремо в ній активну участь. Наша пластова станиця й пластуни завжди готові до допомоги в житті нашої громади, і тому радо беремо участь у Шевченківських анадеміях.

Цього року ми, пластунки, приготували інсценізацію "Розрита могила" під проводом мгр. Лідії Лемішки і подруги Надії Зінкевич. Ми з успіхом поставили цей глибокий твір, який зворушує всіх до болю.

Головні ролі мали ст. пл. Зірка Ніщук і ст. пл. Андрій Ганас. Ми — юначки були в ролі дівчат — пл. прих.

Нуся Гой, пл. прих. Соня Сушко і я. "Розриту могилу" відіграно при мелодії "Реве та стогне", виконаній на фортепіяні й двох скрипках. При фортепіяні було кошово ст. пл. Уляна Шав'як, на скрипкам грали ст. пластуни Юрій і Мирон Вацлавів.

Пл. прих. Христина Попович

ВЕСНЯНИЙ КОНЦЕРТ

самостійного гуртня "Гуцулки" в Бріджпорті, Конн.

Щиро хочеться подякувати в пресі нашим пластункам гуртня "Гуцулки" за концерт, яким вони не лише дали нам нагоду почути оту нашу прекрасну пісню, але й запевнення про майбутнє, збудили гордість за здібності й працьовитість отих наших молоденьких ентузіасток під проводом талановитої впорядниці Оксани Тромси.

Концерт відкрив голова Пластприяту п. Василь Пелешук. Він теплими словами підкреслив заслуги працюючого гуртня "Гуцулки" й вияснив їх задум видати платівку своїх пісень. Після відкриття виступили наші "соловейки". Приявні привітали їх рясними оплесками. Пластунки з привітними вдоволеними личками вправно й гарно уклали свою групу: посередині стоячого ряду Наталка Болонна, по її лівому боці Марійка Тарасюк і Оля Болонна, по правому — Надя Ковач і Галя Бабій. Перед ними сидять на кріслах: їх виховниця Оксана Тромса з гітарою та Ліда Пелешук з акордіоном; на долівці перед ними сидять Соня Комарницьна й Люба Романів. Не багато їх, бо лише дев'ять, але з якою багатою програмою вони виступили.

Самостійний гуртня пластунон "Гуцулки" з Бріджпорту; перший ряд зліва: Марійка Тарасюк, Зося Комарницьна, Оля Болонна, Люба Романів, Галя Бабій. Другий ряд зліва: Надя Ковч, Ліда Пелешук, Наталка Болонна, ст. пл. вірл. Оксана Тромса — кошово і виховниця.

У першій частині концерту ми почули: "Молоді ми", "Хотіли б ми знати", "Воляночка" і "А я люблю Прикарпаття". Голоси приємні, зіспівані. Після того пластун учасник Олесь Ковач заграва на акордіоні "Вечірню пісню" Фросіні й "Українську мелодію". Відтак Люба Романів і Оля Болонна затанцювали чудово "козачка". Пригравав їм на акордіоні ст. пластун Михась Романів. Наступна точка була Марійки Тарасюк, яка надзвичайно гарно заграла на фортепіяні "Пре-

людю" МакДавела і "Коло моря" Посна. Після тієї точки Оксана Тромса заспівала при власній гітарі "Летять ніби чайки" і "Дві зіроньки" ніжно, зворушливо. Тепер на зміну пісні виступали хористки, одна по одній, з гарно підібраними культурними жартами й монологами.

Після веселої частини ст. пл. Євген Пенданівський заграва з відчуттям на бандурі "Дощин" і "Горлицю", згодом дали пластунки прегарно обдуманний, з добре підбраною поезією й музикою, до сліз зворушливий монтаж "Мапа України", за що публіка оваційно, ставанням з місць подякувала їм.

І знову на закінчення заспівали пластунки із сольо Оксани Тромси "Цвіте терен", "Там на горі цигани", "Бандуристе" та "В'язанку українських пісень". Прийшлося їм заспівати на біс ще одну пісню.

Публіка була зворушена й вдячна виконавцям, а подякували їм щирими і глибокими словами признання о. крилошанин Я. Шуст, парох укр. кат. церкви, і о. Анатоль Яковченко, парох укр. прав. церкви. Був це гарно обдуманий, опрацьований концерт, за

СТАНИЧНА ПРОГУЛЯНКА НА КАНОЙКАХ

У днях 14-го і 15-го червня ц. р. члени Пластової Станиці в Джерзі Сіті відбули першу станичну водно-мандрівну прогулянку на канойках на ріці Делавер. Прогулянка відбулася під проводом осередка УСП-ів "Побратими" зі сходу. Командантом був ст. пл. Руслан Расяк, ПБ, а його заступником і писарем був ст. пл. Валерій Романів, ПБ.

У прогулянці взяло участь 9 пластунів (4 юначки і 5 членів УСП), 7 пластунок (4 юначки і 3 члени УСП), 1 голодний і впертий ранун (приналежність до уладу незнана), 8 канойок, 5 шатер і частина довгої і мокрої ріки Делаверу.

Відбувши практичні інструктажі під проводом друзів Ростика і Валерія, ми вирушили на ріку ооколо 12:00 по полудні, обладвані вирядом, але із запевненням, що на цій прогулянці не маємо чого боятися "Орки" чи "Щок". Ми перепливли тільки півтора милі, коли почав падати дощ, вода стала бурхливішою і каміння плитного Делаверу кидалися злісно на наші канойки, намагаючись перевернути їх (цього не сталося, але дощ дійсно падав).

У плитних водах ми тягнули канойки по ріці, і часами здавалося, що ми йшли рікою більше ніж нею пливли. Після кількох миль тяжкої траси, довгих годин дощу, дряпання по каменях (для більшості учасників це була перша спроба на канойках), ми знайшли приємне місце на нічліг. Мокрі, змучені, але не перелякані ми розтаборилися і почали сушитися над вогником. Після смачної вечері (командант зварив нам свою улюблену страву: гуляш ("фріз-драйд"), але більшість учасників захопили з собою напакки) ми мали пластову ватру, на ній співали і згадували свої переживання на воді.

Під час ватри два "Хрестоносці" з нашої станиці (Стефан Пална і Юрко Білін) на нас напали. Думаємо, що наш Пластприят їх підпільно вислав

який не лише треба подякувати нашим пластунам, але й побажати та порадити іншим нашим громадам запросити їх з тим виступом на свої сцени. Не лише для розваги, але й для прикладу, що може зробити добра воля, охота й працьовитість.

Наталія Шуст

1 Провід панується на дорозі (друг Ростик і друг Валерій).

2 Учасники прогулянки.

3 Учасники готуються до прогулянки, вбирають рятувальні пояси.

перевірити чи ми когось не загубили чи не потопили по дорозі. Після традиційного "Ніч вже йде" всі, крім проводу, пішли спати й тоді з'явився наш голодний гість, пан ранун. Коли не вдалося нам його відігнати, рішили ми його прийняти бенкетовим способом: дали йому рештки гуляшу. Він так облизав той гуляш, що командант втішився — комусь же він смакував...

4 Голодний гість, ранун.

5 Адріян і Влодко застрягли на каменях.

Фотографували ст. пл. Любно Білін і ст. пл. Ростин Расяк.

На другий день ми купалися, плили канойками, відбули дальші інструктажі веслування, і на кінець дня мали перегони в канойках. Коли ми приїхали вже додому, ми всі були задоволені, що не тільки пережили цю прогулянку, а що знайшли для себе нове цікаве пластове заняття.

Ст. пл. Любно Білін, ПБ

ЦІКАВЕ ПРО ОРЛІКІЯДИ В США Перші місця одержали:

юнани:

1962 р. Сам. Гурток у Гемпстеді
1963 р. Підг. Кур. у Нью Гейвені
1964 р. 5. Кур. у Ньюарку
1965 р. Підг. Кур. у Пассейку
1966 р. Підг. Кур. у Йонкерсі
1967 р. 3. Кур. у Нью-Йорку
1968 р. Підг. Кур. у Елізабеті
1969 р. 5. Кур. у Ньюарку
1970 р. Підг. Кур. в Нью Брансвіну

1971 р. 5. Кур. у Ньюарку
1972 р. 43. Кур. у Балтіморі і
3. Кур. у Нью-Йорку
1973 р. 3. Кур. у Нью-Йорку
1974 р. Сам. Гурток у Кергонксоні
1975 р. 39. Кур. в Гемпстеді
1976 р. 51. К. в Джерзі Сіті

юначки:

Сам. Гурток у Нью Гейвені
20. Кур. у Ньюарку
Сам. Гурток в Йонкерсі

Сам. Гурток у Бріджпорті	1966 р. пл. розв. Ю. Сливоцький (Нью-Йорк)	(Філадельфія)
Підг. Кур. у Йонкерсі	1967 р. пл. розв. М. Стахів (Бріджпорт)	пл. уч. Д. Вітюк (Йонкерс)
Підг. Кур. у Йонкерсі	1968 р. пл. розв. О. Халупа (Йонкерс)	пл. розв. М. Ковалів (Нью-Йорк)
Сам. Гурток в Гемпстеді і	1969 р. пл. розв. Н. Голинський (Ньюарк)	пл. розв. Л. Слойко (Йонкерс)
Сам. Гурток у Бріджпорті	1970 р. пл. розв. А. Ярош (Нью-Йорк)	пл. розв. Х. Сливінська (Бріджпорт)
20. Кур. у Ньюарку	1971 р. пл. скоб Ю. Головінський (Нью Брансвік)	пл. розв. Ю. Осінчук (Нью-Йорк)
2. Кур. у Нью-Йорку	1972 р. пл. розв. А. Чировський (Ньюарк)	пл. розв. Х. Возняк (Ньюарк)
44. Кур. у Ньюарку	1973 р. пл. розв. Ю. Яримович (Нью-Йорк)	пл. розв. Х. Роговська (Нью-Йорк)
42. Кур. у Йонкерсі	1974 р. пл. розв. О. Кузишин (Нью-Йорк)	пл. розв. Л. Мостова (Ньюарк)
22. Кур. у Трентоні	1975 р. пл. розв. Р. Гриців (Філадельфія)	пл. розв. Н. Ретька (Ньюарк)
38. К. в Пассейку	1976 р. пл. розв. Б. Запутович	пл. вірл. О. Тромса (Бріджпорт)
20. Кур. в Ньюарку і Сам. Гурток "Гуцулки" з Бріджпорту		пл. розв. Уляна Сусьна (Нью-Йорк)
		пл. розв. Н. Ковалишин (Філадельфія)

ГЕТЬМАНИЧІ І ГЕТЬМАНІВНИ ОРЛІКІЯДИ

1965 р. пл. розв. А. Кардаш (Пассейк)

Хрестиківна із Школи Українознавства в Трентоні (уклав Всеволод Онишневич)

1		2		3		4	×	5		6
	×		×		×		×		×	
7			×	8	9		10	×	×	
	×	11	12			×	13		14	
	×	15						×		×
	×	16			×	×	17	18		
19			×		×	×	20			×
×	×	×	21			22		×		×
23			×		×		×	24	×	25
	×	×	×		×		×		×	
26		×	27							

Доземо

- 1 НЕ ДАКТИЛЬ, АНІ АМФІБРАХ
- 2 ОДНА ІЗ БАЗ ЕКОНОМІКИ-ГРОШІ
- 3 ЗНАХІДКИ 300000 РОКІВ ТОМУ, БЕЗ -ЕЦЬКА
- 4 БУДИНОК
- 5 ПРІРВА
- 6 ФОРМА ВУГІЛЛЯ
- 9 СКОРОЧЕННЯ — Інститут Народної Республіки

- 10 49-ий СТЕЙТ США
- 12 2-га ОСОБА МНОЖИНИ, ДАВАЛЬНИЙ ВІДМІНОК
- 14 ТУРБОТА, ЖАЛЬ
- 19 ІНІЦІЯЛИ 11 ПОЗЕМО
- 22 Нічого
- 23 ВАТИКАН (МІСЦЕВІСТЬ)
- 24 ВИГРАШ У ШАХАХ
- 25 ОДНА ІЗ ШЕВЧЕНКОВИХ ПОЛІТИЧНИХ ПОЕМ

Поземо

- 1 ПІШОВ ВЕЛИКИМ ВОЄННИМ ПОХОДОМ НА ЦАРГОРОД, 860
- 5 НАВПАКИ ХОРЕЙ
- 7 СКОРОЧЕННЯ НА АМПЕР
- 8 ПЛАСТОВА ГРА ПАМ'ЯТІ
- 11 — ГРОЗНИЙ
- 13 Я ЛЯЖУ, ВІН —
- 15 СКІТСЬКЕ МІСТО НА КРИМУ
- 16 СКОРОЧЕННЯ НА — атмосферичні і метеорологічні рухи
- 17 СИВА КРАСКА
- 19 ТУТ Є БАГАТО — (ТІЛО)
- 20 НКВД ТЕПЕР Є —
- 21 ВІВЦЕПАС БЕЗ "Ч"
- 23 ХАРЧ КИТАЮ
- 26 1-ша ОСОБА МНОЖИНИ
- 27 ВІДВІЧНИЙ ПОСЕЛЕНЕЦЬ

ЛЬОТЕРІЯ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"

Ми — юначки 34-го Куреня УПЮ-ок любимо наш журнал "Юнак". Нераз ми чули про те, що "Юнак" має деякі фінансові проблеми, і тому ми намагаємося допомогти йому в міру наших можливостей.

Юначки з гуртна "Євшан зілля", які zorganizували лотерію. Зліва — пл. роз-ни Леся Опар, Леся Гурсьна, Натална Шпічна, Ліда Гвозда.

Кожного року ми влаштовуємо курінний різдвяний ярмарок, з якого гроші призначаємо на добрі діла, але теж завжди якусь частину даруємо "Юнакові".

Окремо для "Юнака" влаштовуємо лотерію. Цього року була вже третя з черги лотерія. Проведенням її займалися чотири юначки з гуртка "Євшан Зілля III": Ліда Гвозда, Леся Гурська, Леся Опар і Наталка Шпічка. Виготували льоси, розділили їх по рівній частині між усіх юначок з Сіракуз та Ютіки і на означений час позбирали гроші і вплатили до курінної каси 200 дол. Льосування відбулося на останніх сходах куреня 21. 6. 1977. Всіх вигравшів було десять. Найважливіший

Витягає льоси новачка Аня Прибила.

виграш — це гуцульський киптар (байбарак), який ми самі вишили. Його виграла мати наших двох юначок, з чого ми були дуже задоволені.

Знаємо, що "Юнак" виходить вже 14 років. Ми зацікавилися попередніми виданнями і переглянули усі 14 річників. Ми побачили, що наші попередниці теж любили свій журнал. У журналі ми знайшли багато статей і багато знімок. Також ми побачили, що й наші попередниці вплачували гроші на пресфонд, тож завдали собі труду, почислили й так довідалися, що наш курінь вплатив досі на пресфонд 1063 дол.

Тепер ми вже старші юначки, приготуємося до 3-ої юнацької проби й постановили допомогти "Юнакові" теж нашими дописами.

Осягнувши 3-тю пробу, ми присвятимо ті майже два роки, які нам залишаються в юнацтві, допомозі нашому юнацькому журналові.

СКОБ!

Пл. розв. Наталка Шпічка

Пластун є ошадний...
(4-та точка пластового Закону)

... добре також коли щадить в українській установі нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303

ВИТАЄМО:

Дорогий "Юначе"!

Самостійний гурток "Орли" в Сент-Люїс, Мізурі, з нагоди прогулянки пересилає "Юнакові" привіт.

Прогулянку zorganizував пл. розв. Борис Гайда, а учасниками були пл. розв. Роман Гайда, пл. уч-ни Марко Гайда, Софійка Свищук і Таня Загальяк та пл. прих. Павло Гайда. Спеціальним гостем нашої прогулянки був Юрко Мазуркевич.

Для нашого гуртка це була перша 3-денна прогулянка-мандрівка. Табір пройшов 24 милі. На жаль, я третього дня не міг мандрувати. Я натягнув у носі в'язь і залишився з Юрком Мазуркевичом у таборі. Юрко студіює в Ст. Люїс і був колись активний в американському скавтіngu. Це вперше він запізнався з українським Пластом.

Прогулянка вдалася і ми всі задоволені. На нашій прогулянці ми зустрічали багато черепах, тож ми взяли черепаху, як відзнаку своєї мандрівки. Прогулянка наша відбулася від 13 до 15 травня в "Міссурі Кларк Нешенел Форест Беррімен Трейл". Скоб!

Пл. прих. Павло Гайда

З ТАБОРОВОГО ГУМОРУ

Лист новака додому:

Здоров, Тату!

Чи Ти здоров? Бо я здоров!

Бувай здоров!

Олег

Пишіть до мене часто, навіть, якщо б в коверті було лиш два-три доляри.

**

З листів дітей додому:

— ... ми тут нічого не робимо, лиш робимо і робимо!

— ... переживаннями на таборі я одешевлений!

— ... наш командант не піде спати, поки не викінчить усіх таборових страв. (справ).

**

Лист з табору:

Дорогі Мамо і Тату!

Мені тут добре. Першого дня я не знав нікого. Другого я вже мав кількох приятелів. Третього, я мав вже кількох приятелів і кількох ворогів...

**

— Тату, — пише юнак з табору, — пришли мені десять доларів на морожене.

— Листа, — пише батько, — в якому ти просив грошей, я не отримав. Напосна тепер пошта, сину.

Із збірки "Округлі нвадрати"
Видання Куренів УСП і УПС "Сіроманці"

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

Українського Робітничого Союзу

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ПЕРЕДОВОЇ БРАТСЬКОЇ УСТАНОВИ
УКРАЇНСЬКИХ ЛЮДЕЙ В КАНАДІ І АМЕРИЦІ.

Модерні — першоді класи — забезпечені поліси на життя; Допомога окаліцілим і немічним членам; Стипендії і стипендійна допомога студіюючій молоді у вищих школах; Дитячі підприємства, таборування і Курси Українознавства; "Народна Воля", "Форум" журнал молоді в англійській мові і відпочинкова оселя "Верховина".

По ближчі інформації пишіть або телефонуйте до місцевих секретарів і організаторів УРСоюзу; до його головного організатора на Канаду Анатолія Білоцерківського на адресу: 490 Oka St., LaSalle, Quebec, Canada, Tel. (514) 266-1775 або до Головної Канцелярії УРСоюзу — 440 Wyoming Ave., Scranton, Pa., U.S.A. Tel. (717) 342-0937.

Нова Стареча Пенсія

НІЧОГО НЕ ЗМІНЮЄТЬСЯ . . . ХІБА НА ЛІПШЕ

Програма старечої пенсії, до якої недавно парламент вніс поправки, бере до уваги майбутність.

Якщо ви тепер вже на пенсії, для вас *нічого не змінилося*. Ваша пенсія буде далі така сама, як була досі.

Також, якщо ви тепер живете тут і маєте понад 25 років життя, *нічого не мусить змінитися*... хіба ви цього забажаєте самі.

Якщо вам сповнилося 25 років і ви вже тут перебували (після вашого 25 року) або мали іміграційну візу, коли затверджено ці поправки, ви матимете до вибору — на 65 році життя — чи брати пенсію згідно з старими правилами, чи брати її згідно з новими. Це ви мусите самі вирішити.

Під новими правилами... *справи змінюються на краще*. Кожний буде трактований однаково. Якщо вам не сповнилося 25 років і ви

- народилися тут і мешкали тут
- народилися тут, але виїхали
- народилися тут, виїхали і знову повернулися
- прибули сюди як емігрант

висота основної старечої пенсії, яку ви отримуватимете на 65 році життя, залежатиме від кількості літ, які ви перевели в Канаді після вашого 18 року життя.

Щоб кваліфікуватися взагалі на пенсію, ви мусите жити в Канаді принаймні 10 років після вашого 18 року життя. 40 років в Канаді (після 18 року життя) дають вам

повну пенсію, 20 років — пів пенсії, 10 років — чверть пенсії. Усі ті, які жили в Канаді принаймні 20 років, отримуватимуть пенсію далі, коли виїдуть закордон.

Що більше, Канада буде старатися заключити договори з іншими країнами, щоб імігранти, які вплачували вкладки на пенсію у своїх попередніх країнах, могли перенести свою контрибуцію, коли прийдуть до Канади. Очевидно, це буде заключено тільки з тими державами, які погодяться на обосторонню умову з Канадою.

Залежно від заключення таких умов, приблизно 500.000 жителів еventуально зможуть користати із своїх пенсійних внесків, вложених закордоном.

Це нові правила щодо старечої пенсії. Було б добре, якщо ви розповіли б про це своїм батькам, своїм своякам чи приятелям, які незабаром будуть зголошуватись на старечу пенсію.

Якщо маєте якісь запитання чи бажаєте докладнішої інформації, звертайтеся до найближчого бюро Старечої пенсії Канадійського пенсійного плану. Ми радо дамо відповідь на ваше питання та всі всі інші поради.

Health
and Welfare
Canada

Marc Lalonde,
Minister

Santé et
Bien-être social
Canada

СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЮНАКА",

що вплинули до 30 липня ц. р.

США

34-ий Курінь УПЮ-ок ім. 500 Героїнь з Кінгіру, Сіранюз, дохід з льотерії	200.00
42-ий Курінь УПЮ-ок ім. О. Завісної, Йоннерс, прихід з Різдвяного ярмарку	200.00
38-ий Курінь УПЮ-ок ім. М. Тарасенко і ОП УСП- ок, Пассейн, прихід з Великоднього ярмарку і добро- вільні датки	50.00
Пл. юн. Андріяна Мельничин, Франкфорт	6.00
Пл. юн. Андрій Коропей, Лінколн	6.00
Пл. сен. Ольга Чмола, Депю	5.00
Ст. пл. Орест Мороз, Гастінгс он Гадсон	2.00
Пл. юн. Марко Буначевський, Едісон	2.00
Пл. юн. Михайло Винник, Йонкерс	1.00
Пл. сен. Дарія Якубович, Скенентеді	1.00
США разом	\$473.00

КАНАДА:

Прибуток з дитячої костюмової забави, що її зорганізував гурток третьої проби в Монреалі	43.25
Пл. сен. Ірина Вжесневська, Іслінгтон, замість квітів на могилу св. п. Тадея Дем'янчука, батьна ст. пл. Оленки Дем'янчук	15.00
Пл. юн. Рома Бачинська, Монреаль	1.50
Канада разом	59.75
Усі разом	\$532.75

У ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ

трагічної смерти

пластуна МАРКА МАЦИКА

(загинув 24-го жовтня 1976 р.)

складає 200 дол. на постійну таборову стипендію ім. Марна, призначену для незаможного юнана з Європи, 25 дол. на пресовий фонд "Юнана"

МАМА

У пам'ять

св. п.

ОКСАНИ ДУЧИМІНСЬКОЇ-МИГУЛ

друзі і знайомі склали \$125.00 на 10 дарункових передплат для юнацтва в Аргентині, 3 дарункові передплати для новацтва у Бразилії і 2 дарункові передплати для новацтва в Аргентині.

Збірку провела **пл. сен. Христя Навроцьна**
Хвінс, США

Замість квітів на могилу

св. п.

інж. РОМАНА БІЛИНСЬКОГО

сотнина Української Армії
складаємо \$205.00 на пресовий фонд "Юнана"
по \$25.00 — Галина і Еміліо Абаскаль, Каліфорнія;
Галя Барац, Міннесота; Ярослав і Варвара Білинські,
Каліфорнія; Ярополк Білинський, Каліфорнія;
Володимир Онишкевич, Джерзі Сіті;
Люба і Михайло Пежанські, Нью-Йорк;
Марійка і Остап Шенкірини, Каліфорнія.
\$20.00 — Ольга Дармохвал, Савт Орендж;
\$10.00 — Оля і Микола Яримовичі, Кергенксон.

Замість квітів на свіжу могилу

св. п.

МИХАЙЛА ЗАВАДІВСЬКОГО

Дідуся наших членок пл. розв. Діянки і пл. уч. Христі Завадівських,
складаємо \$10.00 на дарункову передплату для юначки в Аргентині

40-ий Курінь УПЮ-ок ім. нн. Ольги в Боффало, США

Замість квітів на могилу

св. п.

ТАДЕЯ ДЕМ'ЯНЧУКА

Батьна ст. пл. Оленки Дем'янчук
складаю \$15.00 на пресовий фонд "Юнана"

Пл. сен. Ірина Вжесневська
Іслінгтон, Канада

*Я тобі подарую ластівку,
Як нісно з горними крилами,
Ти мені подаруєш троянду.
І навіть як нас не стане,
На наших могилах
Цвістимуть троянди,
Ластівки воду носитимуть,
Щоб вони не зів'яли.*

Борис Корнієнко

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ і ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,
Той доляр, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ "Самопоміч" платить 5½% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є
Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Праця і ощадність забезпечать
Вашу майбутність!

Пластуни і Пластунки,
учні свято-миколаївських шкіл,
складайте свої ощадності у

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКІЙ КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ.

Спілка приміщується в будинку
Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по полудні.

4 Bellwoods Ave., Tel.: 366-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

“ПОСІБНИК ЗВ'ЯЗКОВОГО”

можна набути

- в Канаді: у Адміністрації
“Юнака”:

“Yunak” — Magazine,
2150 Bloor St. W.

Toronto, Ont. M6S 1M8 Canada

ЦІНА — \$9.00

**Друкарня
КІЇВ**

виконує
всю
друкарську
роботу.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

- літаком ● кораблем ● поїздом ● автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро
МАРКІЯНА КОГУТА
і
ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada

RETURN POSTAGE GUARANTEED

Ціна: \$1.00

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

“... виховання — це надавання думкам і почуванням якогось напрямку”, — каже Олександр Тисовський-Дрот. Пластова преса саме й сприяє виконанню цього завдання.

БОРСУК

ІЖАК

Читайте ж і СВОЄЧАСНО передплатуйте свої журнали!

КАЖАН

БОБЕР

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і новачків та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й загалу української молоді;

САЙГАК

ЛИС

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал дорослого членства Пласту, Пластприяту і загалу батьків, які цікавляться вихованням і громадськими справами.

● Присилайте передплати З ПОЧАТКОМ КОЖНОГО РОКУ (до 1 березня!), бо своєчасні передплати уможливають дешевшу пересилку журналів.

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

● Надсилайте дописи (хроніку, знімки, “молоде перо”, ілюстрації тощо), діліться своїми зауваженнями щодо змісту і вигляду журналів, втримуйте зв'язок з редакціями. Ставайте співчасниками пластового самовиховання.

ВЕДМІДЬ

ВОВК

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ОЛЕНЬ